

בחורה לומד עם שני מופלגים בחורים בניו של הצעה"צ סוגיא אחת עמוקה. אך עקס עליהם הדרך ותעו מדרך הפשט הישר ונסבכו מאוד. ולא יכול העלם להחלפתן ופתח את פיהו בחכמה. והאיר לפניהם הדרך האימתני אשר בה ילכו בהסוגיא. וכאשר ראו המורה והחלמידים שגוה להם סביבם. נתפעלו ממנו מאוד. ולקחורו והליגוהו לפני הצעה"צ. וחקרו הצעה"צ מי הוא ומה מעשהו בכלן. וסיפר לו כל המאורע. אז התעלב הצעה"צ למאוד. ואמר שאין העת לחשות ומוכרח לעשות כל מה שבכחו להגיל עלם אור עולם הזה ממר המות. כי ראו בחוש שמוכן העלם להופיע את כל העולם בחורתו הקדושה. וע"כ טיבם עלה וקרא לאיש השומר ושאלוהו עד כמה יאריך עוד הדרך מכאן עד עיר המלוכה. והשיב לו כשבעים או יותר. ואז הליע לפניו הצעה"צ טורח הדרך הזה למה לך. הלא תוכל להנפש כאן ולאכול ולשתות ברחבה על הולאה בלי. עד יום או יומים קודם יום המיועד לגמור הפס"ד. ואז אליג אחכס במרכבתי עם כוסיס דוהרים עד העירה לנכון. ולמה לך לכהת רגליך בחנם. השומר ראה ויחזון כי הלדק עם הצעה"צ כי כבר עיפה רגליו להולכים. וע"כ שמח והסכים לזה. וכן היה. ובכל משך העת לא סר הצעה"צ את עין השגחהו מהעלם הזה וינהלהו במאכל ומשחה וסינה ברחבה. וכפעס בפעס השתעשע עמו בדברי תורה. ואז ראה ויוכח את גדלות וקדושת העלם בכל פעס יותר. עד שנקשרה נפשו בנפשו והיה מוכן להגילו בנפשו ובמאורו. וביקש מהשי"ת שיסיס עלה בלבבו היאך וזמה להגילו. וכאשר קרב יום המוגבל שס הצעה"צ נפשו בכפו. וכסה להליע שאלה אחת לפני השומר ושאלוהו מה הי' באס מת הנער בהדרך חלילה אשר זה יוכל לקרות ח"ו. האס היית ערב בעדו בנפשך. יחשיב השומר שבמקרה כואס ח"ו איגנו ערב כלום. רק לריך להליע הדבר ולהראות זאת לפני השופטים של העיר שקרה שס המקרה בלתי טהור הלזו. וליטול מהס כתב החום בחותמס שמת הוא הדבר. ולהביאהו להראות לראיה לפני שופטי עירו. ואז ילא הוא נקי. וכששמע הצעה"צ דבר הללו. מיד נחמלא שמחה ועוז. ופתח לו את הארגו של המעות ואמר לו מה בלע לך בדמו של הנער הזה בדרתו אל שחת. וכי בדעת עשה האשמה אשר עליו. הלא נער קטן ולעיר לימים הגהו. אני אחן לך הון רב. וגם כתב מהשופטים דכאן שמת העלם ח"ו. ואתה תעוזב אותו חללי. וכסע לביחך לשלוס בלי שום פגע. הדבר ילא מפי הצעה"צ לפני השומר האירו מהתאות הממון אשר גברה עליו. ומיד נתראה לזה והילד נשאר בבית הצעה"צ. ולמד שס כמה שנים מתוך הרחבה כי הצעה"צ שס עיניו ולבו עליו לטובה כעל אחד מבניו. והעלם הלך וגדל בחורה ויראה עד למאוד ולגדול וקדוש נחשב בעיניהם :

וירי כאשר נתגדל והגיע לפרקו פרק האיש מקדש. וגם להצעה"צ הי' בת בחולה שג"כ הגיעה לפרקה פרק בחולה נשאת. הליע הצעה"צ לפניו שרזמו שיהי לחתן בחו. ומוכן שהעלם דן לא סירב בדבר ולא הרהיב בנפשו עוז להעיו נד דברי האיש הדגול נרצבה הזה. אשר הליל נפשו מני רדת שחת. וזה כמה שנים אשר מחויקו על בולחנו ברחבה. ומלבישו עדינים וכל הלטריותו כאב רחמן וקלין. והצעה"צ כשמעו הסכמתו. נחמלא כל חדרי לבבו שמחה וגיל. ומיד כתב תנאים והרקשרות ביניהם. ולו אשר נחשב בעיניו לנאון וקדוש. נתן לו חדר מיוחד במטה שלחן כסא מנורה. להיות לו להסבודדת לתורה ועבודה כפי אשר יאות לו. ויהי פעס אחת הלך הצעה"צ בלאת. והביע אל חדרו דרך חור המגעול לראות מה שעושה אז חתנו העלם. אבל חרדה נפלה עליו בראות שמונה על הארץ כפישוע

תפארת הצדיקים

ידיס ורגלים וטען וזוכה. בזה"ל „אני אין ביכולתי לשנות הדבר כי הוא אשר הליל אותי מרדת שחת ועד היום תומך בידי לתורה ולתעודה. ואבקש מכם אף שאינו כפי רלונכם מ"מ תסכימו עמי בהדבר ובל תעזירו אותי מדעת" וכן ה' טען וזוכה כמה פעמים. ומה גדל עוד יותר הפחד על הצעה"ב כאשר הביט בכל פינות החדר וירא כי אין איש. וע"כ חשב בעלמו שיסיח דעתו מזה. רק הזמן יורוהו על פשר הדבר ההוא והלך משם. ולמחרת בעת הזאת הלך עוד הפעם. והביט דרך המור להחדר. ומה גדלה הפליאה בעיניו שגם עתה הונג לפניו החזיון הנורא הזה בכל פרטיו כאתמול. וכן ה' הדבר איזה פעמים. עד שלא ה' עוד ביכולתו להתאפק ובה לפני העלם הקדוש דן. ובקשהו שיפחור לו החזיון הנורא הזה. כי מבהיל את רעיוניו ועלמותיו ירעדו מפחד. והעלם נעשה לבקשהו. ויספר לו שאבותיו הקדושים אשר כבר בארץ החיים המה. באים אליו בכל יום ויום מעולם העליון. מעת שנטשה ההתקשרות ביניהם. ומודיעים לו נאמנה שבתו אינה זיווג שלו ורלונם שיפריד בין הדבקים וילך למקום זיווגו האמיתי. והוא מבקש ומתחנן לפניהם שלא יעשה הפירוד. על כל השוב אשר גמלוהו. אך הם באחת שאין זאת זוגו. ואינם מניחים אותו בשום אופן להשאר בכאן. והצעה"ב כששמע הדברים הללו יולאים מפה קדוש. הביט שאין חכמה ואין ענה להמרות את פי קדושים. וכרוז גון ולער פתח את פיו ואמר להעלם. אני רואה שמן השמים הוא. שאין לי זכיה ליקח אותך לחתן בתי. וע"כ אני מוחל לך בלב שלם. והשי"ת יזמין לכל אחד מאתנו את זוגו הראוי. וכן ה' שקרעו את התנאים ונפרדו זה מזה בשלום מרוב זכיה. אך קודם הפרדו משם הליוע העלם הקדוש בקשה אחת מן הצעה"ב. היות שכעת אין לו לשלם אפי' גמול אחת מני אלה. על הטובות שטעה עמו עד הנה. אמנם מקוה להשי"ת וית' שברבות הימים יעלה מעלה ויוכל לגמלוהו מהטוב. וע"כ מבקש מאתו שיטעה חשבון מכל המגיע לו בעד השנים שהחזיק אותו. וגם יחשב ביחד המעוה וההון שנתן להשומר בעת שהליל נפשו ממר המות ויכתוב כל זאת בפיתקא. והוא יחתום את שמו מתחת וימסור הפיתקא הללו לבתו הנ"ל ויהיה לה למשמרת לעת מלוא. והצעה"ב הגדיב הגם שבראשונה לא הנעים לו דבר הזה. כי היאך יוכל ליקח גמול. חלף החזיקו אילן גדול כזה. אך לא היה יכול להמרות פי קדשו וכתב הפיתקא הללו והעלם החתים עלמו כנ"ל. ובה נסע משם לשלום לדרכו והשיג את זוגו האמיתי. והלך וגדל מאוד עד שאתעבד לאילנה רבצרא ונעשה לאצ"ר ור"מ בעיר פונא המהוללה והגלילות ושמו הלך בכל המדינות כיאות לגאון קדוש כמוהו :

אמנם גם הצעה"ב הנ"ל השיג לבתו את זוגה האמיתי והשיאה להגון לה וברבות הימים העתיק חתנו את דירתו ממנו לעיר אחת המוכה לפונא. והחזיק שם בית מסחר יין גדול וחי בשלום ובכבוד. והנה בעיר הזאת היה המנהג שהנשים בעת הלכו מבית הטבילה. לא הלכו יחידי מהם פחד הערלים דשם שארבו עליהם כנהוג בימי הבינים ר"ל. ואירע פעם אחת מחמת איזה סיבה שהאשה הנ"ל בת הצעה"ב הנ"ל הלכה משם ימדה. ומיד קרה לה מקרה בלתי טהור. שנסע שר גדול א' בכרכרה שלו. וכאשר ראה אותה לקחה בחוקת היד על מרכבתו ונסע אהה לביתו. וכאשר מהרה נעשה ולא נתנה לו צו"א הפק זמנו הרשע. אז לקחה והשיירה בחדר א' בעליתו לאנסה ח"ו אח"כ בחצר הזה בחוקת היד ר"ל. אולם לא יעם ולא יישן שומר ישראל. ומיד שלח עזרו מקודש ופבל בדעתה לבקשו איזה משקה לריות נאמה הרב אשר לה. וכאשר ראה הרשע להפיק חן מאתה לא נחשב בעיניו **שם** עמל וטרחה ונסע בעלמו לבטלה הסוחר יין הנ"ל ולקח מאתו בקבוק יין טוב מהטובות

מהמוצרך עצורה. אולם היא כאשר שמעה ממנו שטוסע עצורה לשם טככה עלה מה לעשות. כי ידעה ש"פ המרחק שיש לו מכאן עד ביתה. יש לה פנאי להמלט משם טרם זואו בחזרה. אך מה בכחה שתעשה הלא החדר מוסגר על מסגר חזק. וגם אפי' תמלט הלא יכירנה הוא או אנשיו. אכן השי"ת אשר רגלי חסידיו ישמור. האיר עיניה ומלאה שם כובע וגם בגד עליון של השר. ולבשה אוחס. ומיד סכנה את נפשה כהדין לטעות בית ישראל הקדושים שמוהרים נפסם למיתה שלא להיטמא ח"ו [כחובות ג ע"א]. וקפלה מעל החלון ארלה. ובחנולת ה' עליה נמלטה בלי שום פגע חלילה. ובכן הלכה לביתה במלבושי זכר ואין מכיר אותה. אך כאשר באה לביתה בלבוש גבר נכרי הלזה. וגם התמהמה זה כמה שעות מוזמן הרגיל. נתן חשד בלב בעלה. לחושדה באיזה מקרה בלתי טהור ח"ו כמוכן. והגם שספרה לפניו כל המאורע כנ"ל. וגם היחה בעיניו חמיד בחזקת כשרות ולניעות. ומהגם שככרים דברי אמת. מ"מ מחמת הפחד הנ"ל שהיה חמיד בעיר הזאת. לא היה יכול ליתן מרגוע לכפשו הטורה ופירש ממנה. והנה השר העכו"ם הנ"ל אשר לא ידע בושח. קרה מקרה שהיה בזמן קרוב בבית מסחרס ליקח יין. ויספר מסיח לפי תומו בעלבוך כל המעשה הנ"ל. ואיך שנלחו אשה יהודית אחת. וגם לקחה את מלבושו אשר היה חפור בו כמעט כל הונו הרב. וכאשר הלך השר משם לקחו הבגד וקרעוהו ומלאו בו באמת הון טלוס. ואף ע"פ כן לא נתן זה די השיב רוחו ליקרב אליה. אך כאשר חלף ועבר כמה ימים. וראו שהדבר לא יבוא לירי חכלית. כי היא לעקה ובכחה באין הפוגות. נכשתי וטהורה אני" והאי גברא בפחדא יתיב לכן עכסו עלה לעשות על זה שאלת חכס אלל רב המדינה הוא רבינו הגה"ק הר"ר נפתלי כ"ץ הנ"ל. וכאשר יצור אומר כן יקום ולא ישוגה. וכן עשה. וכאשר באו לפניו וספרו לו כל המאורע. אז ויה רבינו להביא לפניו הפיתקא המהשבוך שהיה בידה כנ"ל. וגם לו הי' פיתקא כוז חמוס בחותמו של הבעה"ב. ואמר להם בשמחה ענומה. עתה כבר שלמתי לחותנך כל המגיע לו בעבור החזיקו אותו. וגם מה שנתן להשומר כנ"ל. ותדעו שהשר הזה הוא בעלמו השומר הכ"ץ. שהי' עמי זה זמן כביר אלל חותנך. ומאז עלה מעלה עד שנעשה לשר גדול. וראה ישר שההון שמלאה בצגדו. הוא במכוון הסכום שנתחייבה לחותנך. כאשר תחזינה עיניך משמים בהפיתקא. ואתה תדע נאמנה שאשךך טהורה גמורה היא ולך ושוב לאהלך בשמחה. כי השי"ת המסבב סיבות הסיב הדבר באופן הזה כדי שלא אשאר בע"ח מהנ"ל. [עכ"ש ואתה הקורא נעים אם בענ נפש אחת תוכל ליקח מזה מוסר השכל. היאך שכל ידי תורה ועבודה בקדושה וטהרה יוכל האדם לעלות על הסולם המולב ארלה וראשו מגיע השמימה להיות לו עינים פקוחות שיכיר לו שבילי דשמיא ושבילי דנהר" דעה. ועי"ז יעשה צבחי' לדיק גוזר והקב"ה מקיים לעשות רלון יראיו. וגם בזה יביט ויראה נפלאות כל טהור עינים ובר לבב. איך שעי' מסירת נפש בחמים בשביל כ"ס ית"ס. נשמר נפשו וגופו מכל סיג וחלאת חטא ועון. כי הבא לטהר מסייעין אותו מן השמים בכיוע שיש בו ממש גופניות ורוחניות. וחי בעוז ובנעימים. טלוס מכל עבר מסביב. טלוס מפגיעת הילר. וטלוס מפגעיו וחילי הזמן. כן יחטוב לו האדם הלדיק הכולך בדרך הישר. חטובה אחת שהיים זו שמענו שטחל ב' עולמות. עוה"ז. ועוה"ב. בעבוס קיום שני דברים תורה. יראה. כי זה כל האדם את אלקים ירא. ואת מזותיו שמור. [סוף קהלת]. וכן יה"ר מלפני אבינו שבשמים ית"ש שגובה לין בדרך הזה שכבר כבשוהו רבים אלו אבותיט הקדושים אשר נבג"מ. ושאל איך יגדך וקניך ויאלמו לך אכי"ר].

תפארת הצדיקים

מעשה וענין נפלא מרבתינו הקדושים הרדנה"ק המגיד
מקאזניץ. והרבי מלובלין. והיהודי הקדוש. והרבי ר'
דוד מלעליב נשבג"ם זכותם יגן עלינו ועכ"י. ששמעתי
מן הרב מלענטשין שי' לאוי"מ"א שקבל מפי אביו
הרה"ח המקובל זלה"ה הנ"ל.

רבינו הגאון הקדוש ר' ישראל המגיד מקאזניץ זוק"ל היה פיה בלובלין אלל
רבינו הגאון הקדוש הרבי מלובלין זוק"ל. ושאל המגיד להרבי. האם
כמלא אלליכם הצרכים חסידים מפוארים ואמיסים. ענה הרבי יש ויש אללי. אמר
לו הרב המגיד א"כ אבקש אחכם שתשלחו לי שנים מהם לביתי להשתענן בהם בדברי
תורה וחסידות והסכים לו הרבי. לאחר זמן כאשר היה כבר רבינו המגיד בציתו שלח
אליו שנים מתלמידיו. הלך הם רבינו הגאון הנורא היהודי הקדוש זוק"ל ורבינו
הרה"ק ר' דוד מלעלוב. זוק"ל. וכאשר באו לרבינו המגיד ושאלו מי המה.
עטרו תלמידי הרבי מלובלין. ואמר להם רבינו המגיד יודע אני שאתם בודאי אתם
האצרכים שהבטיח לי הרבי לשלוח אללי. ואח"כ הסיב פניו הק' ליהודי הק' ושאלו
האם תוכלו ללמוד והשיבו כן. ושבו שאלו מה לומד כעת. והשיב לו איזה סוגיא.
ובקשוהו המגיד שיאמר לו איזה חידוש ואמר לו היהודי פלפול עמוק כדרכו בקדוש.
והוטב בציני המגיד. ואח"כ אמר המגיד כעת אני אגיד לפיכך איזה חידוש מחדשי
ואמר לפניו. וכששמע היהודי דבה"ק. התחיל ברוב חריפותו ובקיאותו לסתור כל
דבריו. עד שהיהודי ראה שחלשה דעתו של המגיד ונפל עליו אימה ופחד. ולכן
התחיל לתרן דברי המגיד עד שעלה דבה"ק יפה כהונן. ונהנה רבינו המגיד ואמר
לו תדעו שכל חדושי שאני מחדש בלימודי הם על דרך האמת. ואין בהם שום
נקודה אחרת רק של אמת. ומי שירצה לסתור אפי' אות אמת מדברי נשאר ממלה
אמת. רק אותיות מת ר"ל. ולכן היה לכם סייעתא דשמיא שתיירלתם את דברי.
ואח"כ פנה המגיד להרה"ק ר"ד מלעלוב. ושאלוהו ואחס הוכלו ללמוד. והשיב
בשחוק על שפתיו ובתימה אני יכול ללמוד. איך יחשוב עלי המגיד דבר כזה. הלך
אני איני בן תורה כלל ואמר לו המגיד. מ"מ בודאי אתם לומדים גמרא. או מדרש.
או זיה"ק. תאמרי לי איזה חידוש. והתפלל הרה"ק ר"ד מזה עוד יותר באם ללמוד
איני יכול עוד יבקש ממני חדושי תורה. אז ה"ל הרב המגיד עכ"פ אתם יודעים
איזה סיפור מעשה וכדומה. גא תספרו לי. והשיב הרה"ק ר"ד איזה סיפור אני
יודע. וסיפור לפניו איזה מעשה. וכשגמר הסיפור. ענה המגיד בשמחה עלומה תנוח
דעכם כאשר תנוחו את דעתי. כי זה זמן כבר אשר אני עומד במוקשה במוקש אחד
בתיקוני זיה"ק ואיני יודע להרלו. ובמעשה זו תירלתם אותו על כהן. אז ענה
היהודי הקדוש ואמר להרב המגיד אני אגיד לכם החילוק שבין שנינו. אני באתי
מתוך תורה לידי יראה. וחברי ר' דוד בא מתוך יראה לידי תורה והבן. ונתם
יגן עלינו ועכ"י א :

דבר תורה נפלא מרבינו הגאון הנורא היהודי
הקדוש זוק"ל הנ"ל. שקבלתי מתרב הנ"ל.

בשמיטת כספים כתיב. פן קרא עליך לה' והי' בך חטא" ולכאורה כל זאת
מיותר

מיוחד. דפשיטא דבכל המלות כן הוא. דמי שטובר עליהם יש בו חטא. וגם יש להבין הכוונה במ"ש קרא עליך לה'. שלא מ"ט בשאר מלות לשון הזה. אך הענין הוא. דהנה רבי סובר עלומו של יוהכ"פ מכפר אפי' בלא תשובה. ונתהוה מזה בשמים קטרוג גדול על ישראל. דבכל יוהכ"פ טוען הס"מ היתכן שיעשו בניי עונות כל השנה. והיום הזה יוהכ"פ יהי' מכפר. אמנם השי"ת ברוב חסדו מלמד עלינו זכות ומשיבו. הלא ראה איך שלדיקים המה. שכל כפסס ויגיעס שלויס מהס. וכאשר בא שמיטה נשמט להס הכל. ואעפ"כ אינס טועליס דלת בפני הלויס. ומלויס סמיד. וכיון שהס מלויס ומשמטיס כהפיהס בעבור רלוי. כן גס אני מדה במדה אשמט עונותיהס. וזה שאמר הכתוב שס פן קרא עליך היינו הס"מ המקטרג. וסי' כך חטא היינו של כל השנה ודפח"ח :

עוד ענין ודברי תורה מתלמירו הרה"ק ר' פריץ זצוק"ל
שאמר לפני רבו היהודי הקדוש זי"ע. ששמעתי מנבדו
הרה"צ שלימ"א דק"ק קאלביעל.

הרה"ק ר' פריץ זצוק"ל מפרשיסחא. הי' רלוי ליסע לאה"ק וכשרלה ליטול
רשות מרבו רבינו היהודי הקדוש זצוק"ל. לא רלה לימן לו. ולא ידע
הר"פ זצוק"ל על מה ולמה. והנה לזמן מועט נחלה הר"פ את חולי' אשר נסתלק בו.
יבא אליו רבו היהודי הקדוש לבקרו ושאלו בדרך בדומחא אם עוד בדעתו ליסע
לאה"ק וענהו הר"פ כתיב בתוה"ק ומקנה רב היה לבני גד ובני ראובן. ולכאורה יש
להבין מה שגח הוא זאת להלדיקים ב"ג וב"ר ולמאי כפ"מ יספר לנו התוה"ק דבר זה :
אמר המאסה עי' בזה בספר קול הרב"ז על מדרש תנחומא מאדוני אבי
מור"ר הרב הגאון החסיד ר' מרדכי זאב זצוק"ל פ' מסעי אות ו' עי"ש]
אך הענין הוא שהלדיקים הללו ב"ג וב"ר טענו ש"ס להס קנין ברבס משה רבינו ע"ה
וכיון שמשרע"ה נקצר בעבר הירדן. אינס רוליס להיפרד ממנו רק להשאר בכחן והועיל
טענהס וזהו ומקנה רב וגו'. שהי' להס קנין בהרב שלהס. וכן אני רואה שרבינו
יסתלק מן הציבה"ז בזמן קרוב. גס אנכי אינן בדעתי עוד להיות באה"ק רק להיות
צימד עם רבינו כי יש לי קנין בו. וכן הי' שהרה"ק ר"פ נסתלק מן האי עלמא וכן
רבינו זצ"ל היהודי נסתלק בזמן קלר זכותס יג"ע :

ענין נורא שקרא לרבינו הקדוש הרבי מלובלין זי"ע
שראיתי בסה"ק ששת אמת פ' וישב מהרה"ק א"א
ר' משולם פייבוש זצוק"ל מבערוזאן וולה"ק.

וכמו ששמעתי בשם מרגא ורננא הגאון הקדוש רשכנ"ה ר' יעקב יצחק זללה"ס
רבי מלובלין. מה שאירע לו נסיון בעודו בדרך. שנסע לרבו הקדוש רבי
ר' ביער זללה"ס ממעזרטס. שהי' נדמה לו שנחאכסן לפונדק אחת בדרך. והיה שס
אשה אחת. ותבעה אותו. ותיקף השיב לה מה אהה אומר הלא אשת איש את וזה
בחנק. והשיבה לו פטיה אנכי. על זה אמר לה מ"מ נדה את ובכרת. השיבה לו
סבלתי

תפארת הצדיקים

סבלתי כראוי. שוב אמר לה מ"מ כלה בלא זכרה אסורה לבעלה כגדה. השיבה לו על זה הרי יש כאן מנין עשרה. ונעשה חופה וזכרה אירוסין ונשואין כראוי. ושוב לא הו' מענה צפוי להשיב לה שום איכור זזה. ונשחומס כמו רגע והשיב לה. סוף סוף אף שהדבר מותר לגמרי. מ"מ הלא בשעת העבר קודם קידוש ליל שבת. זכיתי לפני זורח עולם ובקשתי ממנו שיעזרוני שלא אעשה רק מה שהוא יחזירך יקבל תענוג מזה העסק ועתה אמור לי אתה בעלמך אף שמוחר הדבר כדברך. אבל איזה תענוג ונחת רוח יהיה לו יחזירך מזה העסק. ובזה נלחם. ונחגלה לו לעין שלא היה כלל פונדק ואשה שם. רק היה דמיון ונסיין ל:אסותו עכ"ל"ק :

ענין נפלא מגילוי אליהו הנביא ז"ל. מכ"ק רבינו
הגדול והקדוש רבי ר' אלימלך זצוק"ל מסה"ק
הג"ל פ' ממות, וזלה"ק.

שמעתי ממורי הגאון הקדוש מוהר"ר יהודה אריה לייבוש האבד"ק וויזנינע. שאיש אחד שאל את רבינו הקדוש הרבי ר' אלימלך ז"ל. שאמר על אחד מן היושבים שיהיה לו זכיות מדרשו שהוא בעל גילוי אליהו. וישאל אותו איך אפשר שיהיה כן. הלא הבעל אבן עזרא אינו מודה שיש כעת גילוי אליהו כמ"ש בספרו ומהסתם לא היה לו גילוי אליהו. וזאת מעלתכם ג"כ יעיד שבעל אבן עזרא היה איש גדול יותר. מאיש זה שמעלתכם אומר עליו שהוא בי"ל גילוי אליהו. ואיך אפשר שיהי' כן. והשיב רבינו אלימלך הקדוש זללה"ה. ה'את כן הדבר כאשר אמרתי ואקדים לך הקדמה. הנה אמרו חז"ל שאליהו הוא מלאך הברית. והנה אליהו בארבעה טיבות שט העולם. ואיך אפשר שיהיה בשעת כל מילה ומילה. הלא כל המילות הם בזמן אחת אח"י התפלה. ואפשר בזמן שמזכרין כאן זכרה על המילה. מזכרין בסוף כל העולם ג"כ בזו הרגע. ואיך יכול להיות בשני מקומות יחד. רק אני אומר לך הענין. שאליהו ע"י שהחזיר את כל ישראל בתשובה ואמר ה' הוא האלקים. עי"ז זכה לנשמה כוללת של כל ישראל. ועי"ז בשעת הכנסת הילדים בצריחו של אברהם אבינו. אז מתנוגז ונחגלה בהילד חלק אחד מנשמת אליהו. וכל אחד נוטל לפי חלקו ושרשו. ואח"כ כשנחגדל והולך בדרך הטוב. אז נחגלה לו ממש חלק אליהו שיש לו. ואח"כ האיש היושב אלני שאני אומר עליו שיש לו גילוי אליהו. באמת אין לו אלא חלק קטן באליהו. לכן לפי הטבת מעשיו זכה ונחגלה בו חלקו הקטן שהי' בו. אבל בעל אבן עזרא היה לו חלק גדול באליהו ולא הי' בו כח לחקן ולזכר שיתגלה בו ממש גדול חלק אליהו לכן לא הי' לו גילוי אליהו עכ"ל"ק :

[אמר] המאסף אעתיק כאן דברי אדוני אבי מו"ר הגאון החסיד ועניו בנש"ק הר"ר מרדכי זאב זצוק"ל זי"ע האבד"ק קאלציעל בעהמח"ס קול הרמ"ז. צביאוריו לתנ"ך [סוף מלאכי] זכרו הורח משה עבדי וגו'. הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וגו'. וזלה"ק רימו להם שידעו שהוא הוא הנביא האחרון. וממנו יפסק הנבואה כל ימי בית שני וימי הגלות. ולא תלפו עוד לנביאה. רק לאחוז בזכות משה. ולא יחישו הגם שיהא נפסק הנבואה מעתה. אעפ"כ לא ירפו ידיהם מהורח משה. ולא יאמרו בלבדם שהי' השליכם השי"ת מפניו ואינו משיג עליהם מאחר שלקח מהם הנבואה. הנה שולח לכם את אליהו הנביא. פירוש גם בגלוי פ"ג שפסק הנבואה. יתגלה אליהו הנביא ליחידי סגולה שדורות הראויים לכן. וע

זה אמר „שולח” לטון הוה. ולא אמר אשלח. שמיד שפסקה הנבואה התחיל מיד גילוי אליהו שזה ג"כ חלק קטנה מנבואה עכלה"ק :

ענין גדול מהרה"ק איש אלקים ר' מאיר מפרימישלאן
זי"ע. מסה"ק הנ"ל פ' ראה

שמועתי מפי ממו' אדמו"ר הרב הקדוש ר' מאיר זללה"ה מפרימישלאן שאמר במג השבועות. שהיום באתי על כוונת אדמו"ר הקדוש מוה"ר מרדכי מקרעמינין. וסיפר שפעם אחת נכע בעגלה אחת עמי בנותחא חדא בימי החורף. והגענו אל מקום אחד מדרון מבופע מאוד כידוע בימי החורף. ודמיהי שברגע זו יהפך הגלגל. וח"ו היינו כלנו מסוככים אס היה מההפך שמה הגלגל. ואני הייתי אז רך בשנים ועמדתי בזריות לדלג מן העגלה ואחזתי בידו. ואמר לי שב שב לא יהי' כלום. וכן הי' שעברנו משם בשלום. ואח"כ באנו אל מקום אחד אשר לא הי' כ"כ מבופע ומדרון. ולא עלה בדעתי כלל שיהפך שם העגלה. ויחשתי עלמי מלדלג שמה. והנה פתאום נהפך העגלה. ונפלנו כלנו על השלג. והתחיל אדמו"ר ללחק ואמר לי „ראית” ולא הבנתי כונתו מה שאמר לי אז „ראית” עד היום חג השבועות בבוקר קודם התפנה באתי על כוונתו. וזהו שלמד אותי דרך להשי"ת שבאס האיש הישראלי הולך תמיד בדאגה ובמפח נפש ודואג ומתיירא שלא יפול ח"ו ברשת היללה"ר אשר תמיד הוא פירש מכוונתו לרגליו. אז השי"ת עוזר לו שלא יפול. אבל מי שאבד בדעתו בהולך בדרך הישר ואינו מעלה על לבו כלל לירא מרשת היצר. זה האיש ח"ו בפתע פתאום נופל לבאר שחת וזה כיוון כמה שקודם אמר לי „שב” ואח"כ אמר לי „ראית” ע"כ שמעתי מפה קדשו עכלה"ק :

ברבינו הקדוש הרבי מלובלין זי"ע.

סיפר הרה"ק רבי יהושע מטאמשאוו זלוק"ל בשם הרב הגאון הקדוש א"ח רבי יהודה ריב זלוק"ל מזאקילקאוו בעהמ"ח סה"ק ליקוטי מהרי"ל שפעם אחת הי' אלל רבינו הגדול רבי ר' אל מלך זי"ע. ואז הי' שם כל החבריה קדישא המגיד הקדוש מקאזניץ והרבי מלובלין ושאר הדייקים. פתאום בא רבינו אלימלך לביהמ"ד והביט בפני העומדים ולקח מחוכם את הרבי מלובלין והלך עמו הנה והנה ואני הייתי מבחוקק מאוד לשמוע מה שמדברים. והלכתי אחריהם על לפורני רגלי בלאט. ושמעתי שרבינו אומר לו מדע שלריכים מאוד לבקש אל תשליכנו לעת זקנה. והי' לפליאה בעיני שלא ידעתי מאז על מה כובנים הדברים הללו. וכשנשלך הרבי מלובלין מן החלון שלו בשנת סילוקו לשמים עמדתי על דברי רבינו. והנן כח הדייקים :

מעשה נפלאה מרבינו הגדול הנה"ק זי"ע ר'
בונם זצוק"ל זי"ע מפרשיסחא

בעיר ווארשׂא ברחוב שולמן מקום משכן כבוד של הרה"ק זלוק"ל מגוני
בעל חדושי הרי"ם. ישנו פעם אחת איזה בחורים והתלוצצו
פרצו

תפארת הצדיקים

מרבנו הגה"ק רבי ר' בונם זוק"ל. אך שהחכידים מתפארים עליו—שרואה ויזע הכל. והיחזק דבר כוחה הלא הוא בני גבור ר"ל. ובין הצחורים הללו הי' צחור אחד שאביו הי' מחזיק עגלות וכוסים להטכיד. וכאשר נחודע להם שהנאון הקדוש הרי"מ ז"ל הכ"ל טובע עם חכידים לפרטיהחא על ש"ק. ושוכרים עגלה לאלל אביו. בקשהו הצחורים שהוא יסע עמהם צחור צט"ג. ויראה אם אחת נכון הדבר כמו שאומרים. וכן עשה. והצחור הזה הי' אדום צחור פניו. ויהי' צבואם כולם לפני רבינו ונתן להם שלום כנהוג. וגם להצחור הזה נתן שלום. ומיד כשלקח יד הצחור צידו הקדושה. שאל מי הוא הצחור האדום הזה. וכתבה הצחור כי ראה ויוכת שהאמת עם החכידים ולא עם המפלוללים והנה לאחר ש"ק נסע רבינו עם החכידים קדישא דילי' לטייל קצת בצכרת ארך אחורי העיר. על העגלה של הצחור. והוא הי' כאן ג"כ הבעה"ג שלהם. וכאשר ראו לנסוע בחזרה העירה. הניח הצחור עלמו על הארץ. ואמר שצבוס אופן לא יסע. עד אם יברך אותו רבינו. והצחור ראו ליתן לו משות וגם הפלירו צו אבל הוא באמת שרבינו מוכרח לברכו ואם לאו לא יסע. וכאשר ראה רבינו שאין לו שום ענה. כי נא הי' בין החכידים מי שיוכל להוביל העגלה והסוסים. אז הוכרח לעשות רצונו ואמר לו אני מצדך שהארץ ימים ושנים. וגם לא יחסר לך משות כל ימי חיך. ואז נסע עמהם לשלום. וברבות הדימים נשא אשה וההפרכם עלמו צרוחה ממלאכת עמידת חלונות שקורין [גלעזער] ומי כ"כ ימים רבים עד שהשיא כל בניו. וכאשר לצדו עם אשתו הנקנה. ועסק במלאכתו. והי' לו גם משות מוזמן אלף זהובים. ומפחד נכבה. תלחה אשתו הארנקי עם הנשות הכ"ל על לבה. והנה צבירו הי' דר איש אחד אורח נטה ללון לינות הרבה צווארשא. ויהי' פעם אחת כשלא הי' צבירו. אירע מקרה בלתי טהור. שנפלה אשתו צהתעלפות ר"ל. ובא האורח הזה ועשה עלמו כאילו מחזקה וגנב ממנה המעות. וכאשר בא לבירו ורלה ליקח מעות לקנות זכויות אבל אשה כי איננו ולא ידע מה לעשות. וגסע לראדומין להרה"ק ר' יעקב אריה זוק"ל וסיפר לפניו הכל. אז לוח הרה"ק לבנו הרה"ל ר' שלמה זלהיה להלות לו שלשים רז"כ. ואמר שעל צכרת רבינו הרבי ר' בונם זוק"ל רשאים להלות גם אלפים ורצבות. והוא צטוחה גדול לפרעון החוב ועל האורח הכ"ל לנה שמיד צבואו לבירו יעוהו להעתיק דירתו ממנו. וכן עשה ולקח המעות וגסע לבירו וישלך מאתו האורח. ולקח זכויות. ומיד צאוחו יוס שהלך ע"פ החלונות צחיצחו. הקרו אותו הג"ח מן המלודה וקראוהו להעמיד שם חלונות והוא הירב צהדבר מחמת פחד. אך הם לקחוהו צחוקת היד. ומיד בא משם צריות גדול ערך שמונה מאות זהובים. ושלא מיד מה שהלוח צראדומין וצומן לא כביר חלה אותו האורח שהי' דר מאז צבית איש אחר. וקצת אחריו וההודה לפניו שנכב מאשתו האלף זהובים. והחזיר לו כל מה שהי' לו עוד ממנו. כן סיפר האיש הכ"ל בעלמו בעל המעשה :

עעשה נוראה ונפלאה לטאוד מן הנאון הקדוש
 איש ילקים רבינו פנחס מקארץ וצוקללה"ה זי"ע
 בעל סה"ק מדרש פנחס

לתרה"ק הזה היה לו צביה מדרשו „עשרה צעללים“ שיצבו סס המיד ועסקו צחורה ובעבודה יוס ולילה. ולא עסקו גבוה משה ונתן. ורבינו הי' חבנו

תפארת הצדיקים

אנהגו ליתן לכל אחד ואחד מהם ר"כ אחד מידי שבו בשבוע. ואחד הראש והמיוחד שבהם שמו ר' יעקב. הי' נקרא אל הרה"ק מידי שבו בשבוע ביום ועש"ק ולקח ממנו העשרה ר"כ שהוא יחלקם ביניהם. וכן הי' מתנהג הדבר זמן רב. פעם אחת קרה כשנתן הרה"ק לר' יעקב המעות הכל' והוא חילק לכל אחד ר"כ א' מא' שנחסר ר"כ אחד עצורו שלא נתן רבינו רק תשעה ר"כ. והשתומם הר"י. ורצה לכתום להרה"ק עבור זה. אולם כבר הי' דלתי היכלו מסוגרים ולא הי' יכול לכתום לקודש פנימה. והי"ל לער הרבה מזה כי לא הי"ל על ש"ק וכמעט עשה שבתו חול. אבל מה יעשה כי לא הי"ל רשות לבוא אל הקודש רק ביום ועש"ק. וחשב כשיבוא יום עש"ק השני יקבל לפני רבינו על זה. ויהי' ביום עש"ק הב' כשנכנס הר"י לרבינו וחשב שודאי ישיג כעת י"א ר"כ. אבל לא כן הי' שהרה"ק תחב לו המעות בחפזון ופטריהו מיד; וכאשר סיפר המעות ולא מלא גם עתה רק תשעה ר"כ. נחודע לו בצירור שאיגו מקרה כאשר חשב מקודם. וכוונת הרה"ק רק עליו לגרע את חלקו. והליר לו הדבר למאוד כי לא הי"ל על ש"ק. וע"כ לקח הכובע שלו של שבת ומשכנו על ררבי שבת. וחשב דכאשר ישב על שולחן רבינו בש"ק ככובע של חול בודאי ישאלו רבינו. ואז יהי' לו עת נכון לקבל לפניו כל הכל'. וכן עשה אבל רבינו לא שאלו כלום. וע"כ חשב הר"י כשיבוא ועש"ק הג' ויהי' בבית רבינו א' בשום אופן לא יזוז משם עד שיקבל לפניו את לערו. אולם אהה גם אז תחב לו רבינו המעות ודחפוהו בזהלה וסגר הדלת. וג"כ לא הי' רק ט' ר"כ. ולא הי' לו שום עליה והוכרח למשכן הבגד שבת שלו. וחשב בצירור דכאשר ישב בבגד של חול על שולחנו הקדוש בש"ק. אז בודאי יתמה רבינו וישאלוהו אודות זה. ויוכל לשפוך לפניו את שיחו. אכן גם ע"ז לא שאלוהו כלום. ואז אמר בלבו מה יהי' התכלית מזה וקבל על עצמו דכאשר יהי' אלל רבינו בעש"ק הרביעי. לא יזוז ולא ישקוט עד שיקבל לפניו. ויוכרח רבינו להגיד לו פשר הדבר ההוא. כי לא הרגיש בעצמו שום חטא ועל מה ולמה יעשה לו כזאת. אבל גם אז לא הועיל לו כלום כי מיד כאשר בא על כפתן חדר קדשו תחב לו רבינו המעות. ותיקף סגר הדלת ולא רצה לשמוע ממנו שום דבר. והוכרח לחלק התשעה ר"כ. ולו לא נשאר כלום. ויאר לו הדבר מאוד מאוד. כי לא הי' לו להם לפי הטף. וביזאת הליק לו שלא הי' יכול ליתן מרגיע לנפשו לחשוב על מה ולמה עושה לו רבינו כדבר הזה:

יודי כאשר נתפרסם הדבר ההוא בעיר - ויקר מקרה שבא אליו כוחר אחד גדול אשר החזיק מהסתר גדול ממיני קמחים. ואמר לו חדעו שהכל קוראים לכם ר' יעקב בטלן אבל אני יודע האמת שאינכם איש בטלן כמו שאומרים העולם. רק איש מסוגל לכל מיני מסחר. וע"כ בדעתי להלות לכם שק קמח. והנה כאשר פה קארעץ. הוא בכל יום ה' יומא דשוקא וביזאת מן קמח. וע"כ תעמדו אז ברחוב עם שק קמח שלי ובטוח אני בע"ה שהרוויחו את פרנסתכם. יותר מן מה שנתן לכם רבינו. ואף שהיה קשה לר"י לעשות כזאת כי לא נסה בזמנו אלה. מ"מ הרעב אקף עליו לכל להרב לדברי הסוחר. וכן עשה והרויח ב' ר"כ. ובשבוע הב' לקח מאתו כמה שקים והרויח כמה ר"כ. וכן התנהג הדבר כמה שבועות עד שכבר הרויח סכום הגון. ואז כאשר ראה הסוחר שר' יעקב מלליח בדבר. אמר לו למה לכם לעמוד בשוק אני אשכיר לכם הנות ותסחרו שם בכבוד. וכן הי' וזא לסכום רב והגון. ועזב המסחר של הקמח. ועשה לעצמו חנות של בשמים גדול ומפואר והלליח למאוד עד שנעשה לעשיר. ומחמת רוב ערדו בעסקיו. לא הי"ל עוד דבר עם רבינו ז"וק"ל:

תפארת הצדיקים

יִרְיָה בימים ההם ויקר מקרה שהשער הדוכוס מן העיר קארעץ. אשר היה דר' בהכפר הסמוך להעיר: שלח את משרתו העירה לקנות עבורו תפוחי זהב אלל סוחר א"י אשר קנה אללו תמיד. ובפעם ההיא כאשר הביאם המשרת התקלף הדוכוס ואמר שאינם ראויים כלל לאכילה. ושאלו אם יש עוד חנות הגון בעיר. והשיב שיש חנות של ר' יעקב הנ"ל. וליווה לנסוע בחזרה העירה וליקח שם וכאשר הביא משם נשאו התפוחי זהב חן צעיניו למאוד ואמר שברצונו להיות בכבודו ובעלמו בחנות הזה וכן עשה. ומה מאיד נשא החנות חן צעיני הדוכוס. כי הי' מעטיר בכל מיני יקר והפארת. ולואת אזה למשרתו שמהיום והלאה יקח שם כל הצטרבותו. וכן הי' וגם מזה נתעשר ר' יעקב הנ"ל עוד יותר כי הי' הצטרבות הדוכוס והנשיו דב למאוד. פעם אחת שלח אחריו הדוכוס ואמר לו. תדע כי הנה יש לי כמה כשרים וגם יעדים וכדומה. וגלרך לי איש נאמן ויקר רוח שיהי' ממונה על כל הוגי הרב ולהיות מנהל החשבונות. ולרעתי לא מלאתי איש אשר יהא ראוי לזה רק אותך. וזה ראוני שתי' תמיד אללי לממונה ולמנהל. והחנות שלך יוכלו גם בני ביתך לנהלו גם בלעךך. ובראשונה לא הונעם לרבי יעקב הדבר הזה לעוזב בני ביתו ולהיות תמיד על יד איש זר. אך בשערו את גודל ההון שיוכל לקבץ מהעסקים הללו שיהי' סוכן הדוכוס מכל דבר. וגם לא הי' ביכולתו להקשות ערפו נגד שר ודוכוס גדול כמותו. ולכן כל זאת חכך עליו שלא לסרב ולהתרות לזה. ומיד פנה עלמו מעסקו והניח אותו על צ"צ. והוא הי' אלל הדוכוס. וההללחה עמדה לימינו וניהל כל עסקי הדוכוס על לך היותר טוב. ונשא חן צעיניו עד שבזמן קלר נתעשר עושר גדול. פעם אחת כאשר ישב ר' יעקב עם הדוכוס ביחירות ודיבר עמו מעסקיו. פתאום פנה אליו הדוכוס ואמר תדע שלא לזה לקחתך. כי ידעת בעלמך שלא חסר לי אנשים נאמנים ויודעי בינה לנהל עסקים. רק תדע שיש לי דבר גדול אליך אשר אין ביכולתי לבטוח בשום איש מהאנשים שלי. ולכן לקחתך אללי לבחון אותך אם אתה ראוי לבנות כך בהדבר הגדול הזה. ועתה בזמן קלר הזה שאתה נמצא אללי כבר בחנתך ולרפתך וראיתי שאין ישר ונאמן וחכם לבב כמותך וכך אוכל לבטוח בלי שום ספק. ועתה דע לך שכבר באתי לימי זקנה וזנים אין לי. ועוד מעט יאבד זכרי מן הארץ. וע"כ זה כבר שעלה בדעתי לעשות גולם גדול מזהב ואבנים טובות כדמתי וכתבנית ולהנינו במקום אשר אבחר. וכבר עשוי ועומד רק שנחסר לו איזה אבנים טובות שאי אפשר לי להשיגם במדינה זו. רק במדינת הודו מעבר לים. ואחר חקרי בזה נודעתי שיהא נלרך ליקח גם את הגולם לשם להושיב בו את האבנים טובות. כי גם בית מיבב להאבנים. לא יוכלו לכונן ישר. רק במקום הרחוק הזה. ובדבר גדול כזה אי אפשר לי לסמוך רק עליך. וכסף אתן לך כאלוהותי כמה שתחשון כי כל הוגי אין נחשב אללי לכלום אם לא אראה הדבר ההוא על שלמותו. וכששמע ר' יעקב הדברים האלה רעדה אחזתנו ושערות ראשו עמדו כממורים. כי בימים הללו לא הי' החפץ לאיש לנדוד למרחקים כאלה. ובפרט איש עשיר כמוהו חסר גא יחסר לו בביתו מכל טוב יצטרך לנצוב גדודים וללחום עם גלי הים. אך מי יכול לסרב נגד שר ודוכוס אשר כל טוב גמלוהו לכן ביקש מהדוכוס שיתן לו ג' ימים ארוכה להיות בביתו מקוים לסדר עסקיו. והתראה סבר לזה. וכאשר התיעך בזה עם צ"צ הסכימו שישאל להרה"ק ר' הנחם ז"ע על זאת והוא אשר ידע מאז ומוקדם כל העינים. אשר פתוח בית הרה"ק לרורשים עלתו הקדושה. הלך ובא לשם בזמן המיועד לזה. והמשמשים שמוחו עמו למאוד. אבל לדאבון לבבם ולבבו השיבו שהרה"ק סגר הדלת ואינו מניח שום אדם אללו כעת. אשר לא הי' כן בשום

אעס. וליורו לבוא בזמן אחר הנכון לזה. אבל אהה. שגם אז לגדל תמחאו ותמחוק
 המשמשים. הי' הדלת הנורה. וכן חלף ועבר כל השלשה ימים בכל עת שבא הי'
 הדלת סגור וכאשר ראה שכבר בא העת לקיים דבריו ולעמוד לפני הדוכוס. אז
 נכנס אלל הרבנית והמסיר לה פתקא אשר כתב בה כל המעשה הנ"ל. וגם שני
 מאות ר"כ על פדיון נפש. ובקשה שמיד כאשר יפתח הרה"ק את דלתי קדשו תמכרה
 לו את הפתקא ואת המעות. והרבנית שמחה מאוד בהמעות כי העניות היתה סוררת
 בבית הרה"ק. וכן עשהה שמיד כאשר פתח הדלת נכנסה ומכרה לו הנ"ל. וחשבה
 שעכ"פ השיגה ממנו איוה הכוס הגון לגרש העניות מביתם על איוה זמן. אבל הרה"ק
 לקח המעות והניחו במקום מועמן ולא רצה לענות כלום על בקשה הרבנית:

והנה ר' יעקב שלנו כאשר בא להדוכי והליע לפניו שכונן למלא גיורתו ובקשתו.
 נעשה שמה מאוד. ומיד לזה להמשרתים שירתמו את העגלה והניחו שם
 שני היבות גדולות. אחת שמונה בה הגולם שלו והשנית היתה מלאה מעות על
 הולאות הדבר והדרך הרחוק הזה. והמשרתים נסעו אהו עד הנמל של הים. והניחו
 השני היבות הללו על הספינה. ונסעו בחזרה להדוכוס. ור' יעקב ישב עלמו על
 הספינה וגסע לדרכו. אכן השר המנהל את הספינה כאשר ראה את איש יהודי
 הלזה נוסע במדרגה ראשונה עם שני היבות גדולות ויקרות. הבין שרוב טוב לפון
 בהם. וקנא בו מאוד וחפש עלה איך לגולס ממנו. והנה קמה עלחו וגם נלבה.
 דכאשר באו באמצע הים על אי א' העמיד המנהל את הספינה. והאנשים אשר הי'
 בחובה ילאו מהספינה ליייל שם כנהוג. ונתן להם אות והימן דכאשר יריע בחלוצרה
 שלשה פעמים. ידעו לבוא בחזרה אל הספינה. אבל לר' יעקב אמר האות כשריע
 ד' פעמים וכאשר טיילו שם האנשים ושמעו קול החלוצרה ג' פעמים מיד רלו בחזרה
 להספינה ונסעו משם. אך ר' יעקב שהי' מרחוק מאתם ולא ראה מרולתם. המתיין
 עוד על תרועה הרביעי. וכשעבר זמן רב ולא שמע רן להספינה. אבל אהה כי
 כחך מקשה שעה ועברה משם. ולא ידע מה לעשות כי גם אוכל לא הי' לו. וחיפש
 שם איוה דבר מאכל ואחר זמן ארוך מלא שם אנשים קטנים וגם מים טובים.
 והתפרנס מזה שם ערך חצי שנה. ואז שמע קול חלוצרה מאיוה הפינה שבאה לשם.
 מיד רן וביקש מהמנהל שיקחוהו לספינתו והתהלך ובה לישוב והתחיל לנסוע לביחו
 בהתחברות עניים. עד שבא איוה פרהאות מביחו. התחיל לשאול על הנשמע שם.
 והפרו לו אנשים שהדוכוס שלו כבר איננו בעולם ושמה. כי עוד לא פחד לנפשו.
 אך גם זאת סיפרו שכל רכוש ר' יעקב נשרף ולא נשאר לבני ביתו בלתי גיחם.
 ובירך על הרעה כשם שמברכין על הטובה וגסע מיד אל העיר. ולא הלך לביחורק
 רן מיד להרה"ק. והרה"ק אמר עוד מקודם להרבנית ולחאשוי שיכינו סעודה גדולה.
 כי מיד יבוא הננה אורח נכבד מאוד ממרחקים. וכאשר בא ר"י לשם נתהוה מיד
 שמחה גדולה ונכנס מיד להרה"ק. וקבלוהו בסבר פנים יפות מאוד. ושאלוהו בחבה
 כמה ברכות עשית שם על מים ופירות. והשיב הרבה מאוד. ושאלו שוב האם
 עשיה בחרדת ה'. והשיב מואד מאוד רבינו. אז אמר לו הרה"ק עתה אהבה
 ואודיע לך כל הענין. תדע כי גילו לי מן השמים שיש שם בהאי הנה נשמה נרהה
 ששכנה שם זמן ארוך. ונלרך לכווע שם דוקא ולהקנה. ועשיתי סיגופים גדולים
 שיניחי מעינין הזה. ולא פעלתי רק זהה שאשלח לשם אדם הגון ושליחו של
 אדם כמותו. אבל ראיתי שאין מוכשר לזה הענין רק אתה. אבל האם רנית
 לכווע לשם. ע"כ לא הי'ל עלה רק לעשות בלופן הזה ועתה קח המאכזים
 רז"כ שלך שמונחים כאו במקום אשר טמנתיים מאז. ותישא בתיך שהגיעה לפרקיה.

תפארת הצדיקים

הנה קוצ לביהמ"ד שלי ללמוד כמאז ומקדם עד כאן שמעתי :

מב"ק הרב הגאון הקדוש א"א ה"ר **מרדכי**
יוסף זצוק"ל. הרבי מאיזבאל זי"ע. ששמעתי
 מתרב שליט"א הנ"ל.

בעת שהתחיל הרה"ק הזה לנהל ערותו על מצועי התורה והחסידות הי' שם איש חסיד אחד נכבד צננל כנהוג. ונפל הרהור בלבו למה לו לנסוע ולדבק עלמו בלדיק הזה. אשר יש עליו כמה אנשים מקטרינים כידוע מהמחלוקת שהי' עליו אז. אבל מיד חזר בו ואמר בלבו הלא אסור להרהר אחר רבו ובפרט שכמה אלפים מישראל וגדולים וקדושים דבקו בו והולכים לאורו. והענין המחלוקת הלא כבדי כבשי דרחמנא למה לי. הלא ענין כזה הי' בין רבינו הרבי מלובלין ותלמידו רבינו היהודי הקדוש זי"ע. וכי מפני זאת נפל חלילה מי מהם מערכו הרם והקדוש. כי הכל ידעו שהוא כבשי דרחמנא. ואין להרהר בזה כלום כידוע זאת לכל בר דעת. אכן עדיין רעיוניו לא השקיטו ולא נחו. וחלפו ועברו עליו כמה הרהורים וכמה חרצות כל החג. עד שהסכים בדעתו שמיר במולאי יו"ט יבטם לחדרו הקדוש. והיה אם ידע רבינו את רעיוניו שחלפו בו כל היו"ט אז ידע שהוא רבי אמיטי. וכן הי' דמיד כאשר דרך על מפתן בית קדשו. אמר לו הרה"ק חדע בני כתיב, ה"ה חג המלות תשמור" חג הוא הלדיק, מלות" הוא לשון מריבה. והיינו אותו הלדיק שיש עליו מריבות, תשמור" לדבה בו. ונתפלא האיש ונטעה מדובק בטוהר (*):

בהיותי

(*) **א**מר המאסף כזה שמענו מפי אדמו"ר גהון עולם וקדוש עליון איש חלקים המפורסם בכל קווי ארץ רבינו צדוק דבהתן זוק"ל זי"ע מלובלין. שאמר כנ"פ על רבו הקדוש הנ"ל מאיזבאל זי"ע שראה אלנו רוח"ק כמעט בתמידות ואמר לשאלנו מה לנו לדמות אל רבינו שהי' בעל רוח"ק וסיפר ענינים ממנו. וכך סיפר לי איש זקן ישיש נכבד שהסתופף עוד בכל לח הגאון הקדוש ממאגלניאל זוק"ל זי"ע. וסיפר שבימי בחרותו נכע ביחד עם סיעה של אצרכים ערך עשרה. לקבל פני הגאון הקדוש ירין ר' שלום הרבי מצעלו זי"ע ולחנות בנועם זיו הדרו כי הי' מפורסם גדול; ונסעו דרך עיר איזבאל. ואמרו זה לזה גיסה נא לילך להכיר את פני הרה"ק דשם. כי אז הי' בתחילת נשיאותו והי' דבר חידוש בעולם כי רעשו מוסדי חבל כידוע. וכן עשו. ובתוכם הי' אצרך אחד מופלג בחורה וחסידות וי"ש מרבים. ותיכף צבואם כולם ביחד לקבל ממנו שלום כנהוג. הציט וירה עיניו הקדושים בסקירה אחת על כולם. ומיד הניח ידו הקדושה על שכמו של האצרך החסיד הנ"ל ולקחו מתוכם והלך אתו לחדר אחר ודבר עמו איזה רגעים ועזבו לנפשו. ומיד בא האצרך הנ"ל אליהם ואמר להם אחס תסעו לשלום לצעלו ואני אשאר באתן וכן הי':

ואנכי הטיע שמעתי מב"ק אדמו"ר הרב הגאון החסיד האימתי בנש"ק ר' נרדכי זאב זוקללה"ה האבד"ק קאלביעל ששמע מפה קדוש הרב הקדוש איש חלקים ר' ליבלי איגר זוקללה"ה. שמי שחושב בעלמו שידע ומזין מה שהתחיל מורו הקדוש מאיזבאל זי"ע לנהל עדה בחיי מורו הקדוש מקאלק זי"ע. הוא בטעות גדול. ועל זה נאמר במופלא ממך אל תדוש. ואמר על עלמו שהוא יודע. וסיפרה לי

אמי

ובהיותי בזה חטלה על הכתב. מה ששמעתי מש"כ הרב המריף החסיד המופלג המפורסם ה"ר יעקב קאפיל זילבערבערג שליט"א מה ששמע מפה זקנתו הרבנית הדייקת החכמה מרת אסתר ז"ל הנ"ל. דכאשר נחאלמנה ר"ל מצעלה הוא זקנתו הרב החסיד ר' יעקב קאפיל זללה"ה הנ"ל. היתה עדיין רכה בשנים ונשאה להרב הגאון החסיד רבי ישראל לאנדא זללה"ה האבד"ק לועערמאחק. אחי ש"כ הגאון הקדוש רבינו אברהם לאנדא האבד"ק טעשכנאווא ז"ע. אבל לדאבון לבנה לא ארכה השעה. וכמו שנתיים נתבקש גם הוא בישיבה של מעלה. וידעם ששוב לא תנשא לאיש. ונכעה אל אביה הוא זקני הרב הגדול הדיק ה"ר בחן ב"ץ זללה"ה מפלאנק. בן הרב הגאון הדיק ה"ר יצחק ב"ץ זוקללה"ה סודע בשם קדשור ר' אייזש"ל פלאקער. וחתן הגאון הגדול ר' יהודא ליב טרגליות זוקללה"ה האבד"ק פ"פ דארזאר בעל שו"ת פרי תבואה וקרובן ראשית. וספרה לפניו את גורלה המר ר"ל ובכתה לפניו תמרורים. והשיב לה אביה פלדיק זל"ל במנוחות נפש. תדע בתי. שהאדם הקרוין מחומר אינו לריך ואינו רשאי להיות עובד על כל הרפתקאות דערו עליו. דהנה האדם לריך להיות כמו כלי שיש לו חלל בית קיבול. ומוכן להניח בו כל דבר טוב אפי' אכנים עובות ומרגליות. אולם מוכן ועומד להניח בו כל דבר רע ג"כ רפש ופיט וכדומה כיון שיש לו בית קיבול. וכן האדם להביל דמה לריך להיות מוכן ועומד לקבל בקרבו במנוחה נפש כל מה שיטוחו בו מן השמים עובות וגם רעות חלילה. ואם יכיר ויבין האדם ענין הזה ויהא מוכן לכל דבר. אז בודאי שום מקרה שבעולם כל יעזרו מלשבת להשי"ת בשמחה. ואח"י התחיל לתשוב לה. ויאמר אתה מדמה בעלמך שזה הוא הרעה היותר גדולה שבעולם. הלא עדיין יש לך לאכול וכדומה ולריך אהב להיות מוכן אולי יבוא עת שח"ו גם זאת לא יהי' לך. ג"כ כל תהי' עובד ותשבת להשי"ת. וחשב עוד ועוד. עד שאמר לה וגם לריך אתה להיות מוכן אולי חלילה יארע לך שתלך ברחוב על דרך הישר ותפול ותשבר את רגליך. גם במקרה כזו לריכים להיות בשמחה ולהלל להשי"ת. ובזה גמר דבריו הקדושים. ויהי בסוף ימיה באת לקאלביעל לגור אליו. כי אאמו"ר הוא חנה הגאון החסיד הרמ"ז זל"ל נהג בה כבוד גדול. ויהי היום שהלכה על פני הרחוב ונפלה ונשברו רגליה ר"ל. וכאשר הביאו אותה לבית. אמרה בשמחה הודת להשם יתברך כי בנות אנכי שמהיום והלאה לא יגע בי עוד שום רעה חלילה. כי בזה גמר אבי זל"ל את דבריו ואני נכדה הכוהב זוכר אותה בעת שכבר הלכה על משענת שנקרא [קוליס]. ובעת שנפטרה לעולמה והתאספו אנשים גומ"ח בבית אאמו"ר זל"ל. ודברו ממקום מנוחה. עמד עלמו אאמו"ר הדיק זוק"ל בהתלהבות ואמר בתימהון. ממנה אתם דוברים איה ליתן לה מקום מנוחה. הלא

אמי מורתי הרבנית הדייקת מרת מיכלה תחי' לאויב"א. איך שאמה הרבנית הדייקת מרת אסתר זכרה לזכרה. בעת שנחאלמנה ל"ע מצעלה הראשון הוא זקני הרב החסיד מופלג בתורה ובחסידות ה"ר יעקב קאפיל זל"ל מלוביטש. נסעה להרה"ק הנ"ל מאויבנא זוק"ל ושפכה את שיחה לפניו. וגם אחי מורתי הרבנית תחי' הנ"ל היתה עמה והיתה אז ילדה כבת עשר שנים. וגם היא בכתה המרורים לפניו מה יהי' הופה. וכששמע רבינו זל"ל את צכיתה לחק ואמר לה. האם גם אתה יב לך לבכות. הלא תהיה לך בעל ת"ח ולדיק. ואז הו' אדוני אבי מו"ר הגאון החסיד הרמ"ז זל"ל כבר נבזו אשדו הראשונה והסתופף בללו אל המודש ורבינו ראה זהה כבאשכנזריא המאירה זי"ע ועטי"א :

תפארת הצדיקים

הלא לצדיקים כזו נריך יתן לה מקום המוכתר ביותר. כי כשתבואה לשם יאיר ויופיע כל הבית עלמין מגשמתה הקדושה יהי זכרה לזכרה :

מרבניו הקדוש הרבי ר' **בונם** זצוק"ל מפרשיסחא
ורבניו הקדוש ה"ר **מרדכי** הרב' מטשערנבאל זי"ע.

סיפר הרב הגאון החסיד המפורסם ר' יעקב מרדכי שליט"א האבד"ק בולגריא שבעת יומו אבד"ק פארוק. כיפר לו איש חסיד גדול אחד איך שהיה רגיל לנסוע חמיד אל הרה"ק מטשערנאביל הנ"ל. ולהיות שם מן התחלה ר"ח אלול. עד אחר סוכות. וכן הי' לו אח בעיר פארוק הנ"ל שהי' גדול בתורה וחסידות והי' רגיל לנסוע ולהיות אלל הרה"ק ר"ר בונם הנ"ל מפרשיסחא. ג"כ מר"ח אלול עד אחר חג הסוכות. ובשביל זאת היה להם קלת התרחקות זה מזה. רק פעם אחת לאחר חג"ס כשבא לביתו מטשערנאביל. הלך אלל אחיו ונתן-לו שלום בפנים מזהלות וא"ל אחי יקירי תספר לי מה מהנשמע בפרשיסחא. והשיב לו. אחיו צתמהון מה היום מיומים. שעי"ע לא באה אללי ולא דרשת אותי כלום. והשיב לו איך שבילל הושענא רבא הלזה. קרא לו אדמו"ר מטשערנאביל וזהו לו לאגוד הושענות בפניו שבילו. וכל החבריא קדישא דילי' היה עומדים ועוטרס אוהו מסביב. והתחיל לדבר ולספר משבחי לדיקים אשר כבר בג"ע עליון המה. עד שבא לדבר ג"כ מן הדיקים אשר עודגס חיים ע"פ האדמה. ואחד מהגדולים ראה לידע את דעתו הק' על הרבי רבי בונם מפרשיסחא. והתחיל לדבר ממנו. אז ענה אדמו"ר הקדוש מטשערנבאל הדיק רבי בונם מפרשיסחא הוא חכם טמיר ונעלם. וכאשר שמעתי שב"כ גדול הרבי מפרשיסחא בעיני אדמו"ר מטשערנאביל ע"כ שאלתיך הדברים האלה. ונתפלא אחי מדברים הללו והשיב בהתפעלות הלא גם אני אגדתי הושענות בליל הו"ר הזה לפני אדמו"ר מפרשיסחא ע"פ לוי והחברים הקדושים הי' עומדים סביבו. ודיבר ג"כ מדיקים. עד שאמר אדמו"ר בזה"ל הרה"ק מטשערנאביל הגיח כעה כל רעיוניו הקדושים באתנו. עכ"ש ודי למבין להבין מזה אפס קנה מגדולחס זי"ע ועכ"א :

מעשה נפלא מהגאון הקדוש איש אלקים רבי **מנחם**
מענדיל זצוק"ל הרבי **מקאצק** זי"ע.

סיפר דודי המופלג החסיד רבי אפרים פישל ז"ל מפילוב איך שזקנינו הגניד הקלין החריף מופלג בתורה ויראה הר"ר משה זלה"ה מלוביטש שהיה מחננד ולא דרך מעולם צדרכי החסידות ומ"מ רבינו הרבי ר' בונם זי"ע בכל עת שהיה בלוביטש הי' -אכסניא שלו רק אלל זקנינו הנ"ל. פ"א אלל רבינו זל"ל ר' משה במה אברכס. הלא תורה וגדולה יש אלליכס. רק זאת אברכס שבניכס יהי' חסידים. וגם המחומטים שלכס יהי' גדולי ארך פולין. וכן הי' שצנו הוא דודי הרה"ג החסיד המפורסם ר' יהונתן זל"ל הראבד"ק לוביטש הי' חסן הגאון הקדוש ר' שרגא פ"ויל זצוק"ל האבד"ק גרינא. וכן ר' יונתן הנ"ל היה הרה"ג חבידה קדישא רבי יצחק אהרן זל"ל. ובנו השני הרב חסיד ר' אפרים פייטיר זל"ל הי' חסן הרב הקדוש ה"ר

ה"ר דוד מטושעווין זוק"ל וזניו של רא"פ הנ"ל הם האחים אחד הרב הלדיק גדול בתורה ובחכמות ה"ר ב"ש חיים שליט"א מנהל עדתו בעיר ריוון. והשני הוא הגביר המופלג בתורה וחכמות ר' לייבלי סאכעזשעווסקי שליט"א אחד מהגשאים שברוסלים עה"ק חובב"א. ועוד זה אחה הנ"ל לוקניטו הר"ר משה הנ"ל שהי' בלחן של הגאון הגדול ר' מאיר לילך זוק"ל האבד"ק לאסק. וזנו הרביעי הוא זקני הרב החסיד ר' יעקב קאפיל ז"ל מלוביטש הנ"ל שהיה חתן זקני הרה"ג הלדיק הר"ר נתן כ"ץ פלאקער ז"ל הנ"ל. ועוד בניו הנ"ל אשר לא ידעתי ספורות למו וכולם דרכו בדרכי החכמות. וזקני הרי"ק ז"ל הנ"ל מיד אחר חתונתו נסע לרבינו הק' מקאלק הנ"ל וישב שם זמן ארוך יותר מחלי שנה. והרינו אליו מכתבים שיבוא לביחו אבל לא שמע אליהם. והבטח"כ המחנדים דעיר לוביטש חרה אפס על זה למאוד איך שעזב את אשתו מיד אחר חתונתו. וישב עלמו בקאלק וכאשר ראו שהמכתבים שונים כל יועילו כלום. קראו למכשפה אחת והלעיטו לפני' שיביאהו נושם ע"י מעשה כשפים. והשיבה שיכולה לקבל עליה זאת. רק אינה יכולה להבטיח על בריאותו. כי בלי ספק יויק לו מאוד. וגם על זה הסכימו המחנדים ואז החחילה לעסוק בכשפיה. ובעת הוזה אמר הרה"ק הרבי מקאלק בלחמו הרב החסיד הגדול ר' צבי הירש ז"ל מטאמטאו. קרא לי מהרה את האבד"ק ר' יעקב קאפיל מלוביטש וכאשר זה זקני להרה"ק עכבו אללו ביחידות זמן ארוך. ואח"כ אמר לו נסע לביחך לשלום כי לאו בכל יומא מתרחש ניסא. וזקני לא ידע כלל תוכן הדברים האלה והי' לפלא בעיניו רק מיראת רבו לא שאלו. וכאשר בא לביחו אז עודע לו הדבר כי באותו העת שהי' אלל רבו הקדוש. עסקה המכשפה בכשופיה. אבל כאשר עסקה זמן ארוך ולא הועילה כלום. זרקת הכישוף מידה ואמרה אני לא אעסוק בזה עוד. כי אני עושה כל דברים המועילים ואינו מועיל. וכיון השעה שבאותו עת שזרקת הכשפים מידה. פטרו הרה"ק זי"ע לשלום ואמר לו כנ"ל. ובאמת נתקיים בו כי לא נחש ב"יעקב" בזכות רבו הקדוש זי"ע :

מעשה וענין נורא ממרן הרה"ק א"א רבינו
ישראל מרועזן זצוקלה"ה זי"ע .

בהחתונה הגדולה והידועה שהיתה בעיר אוסטילע שהי' שם כמעט כל הרבנים הגדולים והקדושים המפורסמים אשר בארץ החיים המה כי כולם הי' מחותנים כידוע. ואז כאשר כבר עמדו כולם אלל החופה הבינו הרבנים הקדושים וראו שעוד נחסר כאן רבינו הקדוש מרועזן הנ"ל שג"כ הי' מן המחותנים. וידעו שיבוא ע"כ ליווי להמהין עליו עם החופה וכן הי' ומיד באו שלוחים ואמרו שהרוזנער נוסע ומיד יבוא העירה. ונחמה מזה רעש גדול כמו מלך שנוסע. ורלו כל העם להתיצב באם הדרך לראות ביאת הרוזנער ומרוב הדומק העם ראו שלא יהי' מקום פנוי למרכבתו לנסוע העירה. ע"כ שלחו לשם אנשים רוכבים על סוסים ורלועת בידם לגרש קלח את העם ולעשות מקום פנוי להמרכבה. ומרוב הדומק הונו קלח מהעם ע"י הרכבים. ונחמד הרעש עי"ו. ואמר הרב הגאון הקדוש ה"ר ש"מיעון דיימש זוק"ל מזעליחאו שהי' ג"כ מהמחותנים. להחסיד ר' חיים זאב ז"ל משם שילך עמו לראות הנוסע הזה שעל ידו נזכרים ונדחקים כמה אנשים. והלכו וכאשר באו קרוב להמרכבה המפוארה אז תחב הרוזנער את ראשו הקדוש מתוך המרכבה. וראה הרה"ק

תפארת הצדיקים

הרה"ק ר"ש את פני הרוזנער. אז חמר לרח"ו הנ"ל כעת מתוך אללי הכל ואין לי עוד שום קושיא על הרוזנער, וכאשר נהקדצו עוד יותר להמרכבה. קפן הרוזנער מעל מרכבתו ונהנו שלום זה לזה ואמר הרוזנער להר"ש בזה"ל מחותן שמעתי שיש בין המחובבים מ'ר'ון א' דייטש. והשיב הרה"ק ר' שמעון אני הוא. ובקשה הרוזנער לעלות אהו במרכבתו והשיבהו אללו. וגם הח"ו יבש שם אלל העגלון וכן נסעו ביחד העירה בשמחה רבה וצאו להחופה ונעשה רעש גדול ושמחה עלומה בין הדברים והעם. ומיד אחר החופה התפטר הרוזנער מכל הדברים הקדושים ונסע לביתו וכאשר נתפטר מהרה"ק רבי שמעון דייטש הנ"ל. אמר לו הרוזנער מחותן אבקש מכם מאוד שתעשו את רלוני להיות אללי בביתי ברוזן אחר החתונה. והסכים לו הרה"ש. גרמ"ו הנ"ל היה לו לער. מזה הענין. כי הרוזנער נסע במרכבה מפוארה ובסוסים דוהרים אשר בזמן קצר נוסע ובא לביתו. אבל לא כן ברה"ק ר"ש לו ה' דק עגלה פשוטה ורעועה ובוה גרוע. ול'יכיס לנסוע לרוזן כזמה ימים בטורח ויגון גדול עד שיבזרו לשם. אבל לא הרהיב בנפשו עוז לכרז חלילה נגד הרה"ק ר"ש. ולכן נסע עמו. ובזואם לרוזן נהנה שמחה גדולה בבית הרוזנער. וילא לקראתו. ולהרוזנער ה' חדר יקר מפואר מאוד בכל מיני פאר. אשר לא בל בתוכה דק ב' פעמים בשנה בפורים ויוה"כ. וכל השנה היחה סגורה. ולכבוד האורה הקדושה הזה נכנסו שניהם יחד לחדר המפואר הלו. ובניו הקדושים ורח"ו הנ"ל לא ה' ל רשות לנטוס בתוכו דק עמדו בתוך הפתח וראה ושמע הכל. ומיד בזואם לתוך החדר והרה"ק הביט סביבו וראה את יופיו המרהיב את העין. אמר להרוזנער בתמהון הלא אחס דר מהודר כמו מלך. והרוזנער לא השיב כלום דק הלך אהו הלאה אלל החלונות ושם עמד שני כהאות של זבז זה כנגד זה וישבו שניהם. אח"כ הלך הרוזנער למקום המוך לו שעמדו שם שני מקטורת שקורין [לולקפס] ג"כ של זבז. ולקח לו אחת. והושיט להרה"ק ר"ש השנית. ולא דלה ואמר לו בזה"ל אני לא למדתי דרך הזה. ואז החיל הרוזנער לבכות כבי גדול ואמר. היכן נוטלים מקוה לדור ביראה ובתשובה. ואח"כ אמר הרוזנער להרה"ק מחותן אספר לכם מעשה. פעם אחת ה' איש יהודי אחד שה' אומן גדול, שאין דוגמתו בעולם במלאכת הבנין. ויהי היום אירע שהלך ציטר אחד וראה שם בין. אילנות אילן אחד ממין. עליים יקרים מאוד שאין דוגמתם בכל העולם. והבין בתבונה שאם ה' לו עליים הזה ה' ביכולתו לבנות ממנו פלטרין למלך יקר ומפואר שלא יה' דוגמתו בכל העולם וזאת יה' למלך לכבוד ותפארת נגד כל המלכים שבעולם. וממש כולם יתקנאו בו מתפארת גדולו בהפלטרין הזה. אכן לא ידע איך ובמה יוכל ליקח העליים הזה. כי אינו שלו וגם מי יוכל לכרות אותם מרוב עובים וזריך לזה פועלים למאות. ובכה מאוד כי לא ה' ביכולתו לזוז מהם. מתמה לזב יקרותם. ובתוך כך הזדמן שהמלך בעלמו ובכ ודו נסע דרך היער הלו לפני המקום הזה ובשראה האומן המחזה הזו רץ מיד אל המרכבה והניח עלמו בפיכוע ידים ורגלים לפני הסוסים והתחיל לבכות בקול גדול. והנה נימום המלכות הוא שביארע מקרה כזאת. להעמיד עלמו. ולכן לזה המלך להעמיד המרכבה וניוהו לעמוד על רגליו ובאל מה מבוקשו וסיפר לפניו כל הנ"ל וגשאו הדברים חן בעיניו. ומיד נתן לו והביאו פועלים וגזרו העליים משם והביאם לעיר המלוכה וגם האומן הזה נסע ע"פ ליווי המלך לשם. ומיד לקח עלמו להעבדה ובזמן קצר העמיד ממנו פל-רין גדול מהודר מאוד ביופי עד שלא ה' באמ? דוגמתו בכלל הארץ. וכל מלכי ארץ נתקנאו בו. והאומן הלו נשא חן בעיני המלך מאוד. ויגדלוהו וינשאוהו למעלה ראש. עד שנעשה אללו ער הכרים. אולם דבר י ה' חסר שם בהפלטרין.

המהודר הזה היינו חלוני זכוכית. משום שלפי יקרות הפלטרין שהי' אחד בכל העולם. כן הי' לריבין לו חלוני זכוכית ג"כ שלא יהי' זכוכית כמוהו בכל העולם. וכל מיני זכוכית שבעולם שהביאו לא הי' ראוי להפלטרין. אז נמצא שם בעיר המלוכה קאזאק אחד שהי' מקודם אומן כפלא ובקי מאוד במלאכת הזכוכית ואמר שיש מקום רחוק למאוד צדיי היס והוא יודע מקומו. ושם יש מין חול יקר למאוד. אשר זה יביא אלנו החול הזה. אז ע"פ רוב בקיאותו במלאכה הזו יגנו וירפו ויעשה ממנו זכוכים שלא יהי' דוגמתו ביופי ובבהירות בכל העולם. ויהא ראוי להפלטרין הזה. וכלום חסר בבית המלך מיד שלח לשם כמה אנשים והביאו ההול הזה. והקאזאק הזה לקח עלמו להעבודה ופעל כדבריו. ואז נשא גם הוא חן בעיני המלך וגדלוהו ונעשה אלנו אחד מהשרים הגדולים. והקאזאק החמיל להתקנאות צדיש יהודי כי רעה עינו לראות בגדולת איש יהודי הזה. והחמיל להלשין עליו לפני המלך. אבל הי' ללא הועיל. כי המלך ידע את חוס לבבו וסיכך עליו באברתו. אבל פ"א הלליח מעשה שטן. והלשין עליו עלילת שקר גדול. עד שהמלך אשר במשפט יעמיד ארץ הוכרח להניע לפני השופטים ודוניהו למיתה ר"ל. אמנם המלך מרוב אהבתו אותו ומידעו שהעלילה בשקר יסודו נכמרו רחמיו עליו ועשה לו חסד הזה. ששלחו לחלוין אחד שהי"ל צדיי היס רחוק מאוד מעיר המלוכה. ונתן לו מכתב להחלוין איך ששולח לו האיש הזה. והוא נתון בידו לעשות לו משפטו אם לשבט אם לחסד. והשיפטים אשר ידעו אבירות הלב של החלוין הזה הבינו בבירור שודאי יזרוק אותו אל היס וזכה שככה חמתם :

וְדַאִישׁ הוזה כאשר בא לשם והיו רב לקח אתו. הליע לפני החלוין ואמר לו הלא אתה רואה מן המכתב בלו אשר אין מגמה הולך להרוג אותי. ונהפוך הוא שהמכתב מראה שרוננו הוא להניח לי בחיים ולכן אתן לך הון רב ותניח לי בחיים וכן הי'. רק פקד עליו שינוח בכאן ולא יסע את פעמיו משם לעולם. רק סמוך אלנו יהי' תמיד. וכן נהג הדבר זמן ארוך. פ"א הלך האי"ש יהודי היה לטייל אלל שפת היס כדרכו. מלא שם דג אחד גדול למאוד ולד אותו. וכאשר פתח אותו מלא בחומו טבעה יקר משופן באבנים טובות יקרות ועליו הוהם המלך שלו. ולקח הטבעה לכיסו. והלך אל החלוין הכ"ל והליע לפניו הוה שיש לו ענין גדול כעה שידע בבירור שילליח אלל המלך. וכאשר יודע האמת שאין ברעון המלך להרגו. יע"כ יקח ממנו כל הונו הרב ויעזבהו לנפשו. והחלוין הזה הבין שהאמת והלדק אהו. לכן עשה רצונו ולקח ממנו כל הונו. ועזבהו לנפשו. והוא כיסת את רגליו זמן ארוך עד שבא לעיר המלוכה. ולפני פלטרין המלך הי' יער אחד ובחובו נהר גדול המושך. ושם הלך המלך לטייל בכל יום ויום בצוקר. והוא אשר ידע במכוון את השעה שהמלך הולך על שפת הנהר. אז איזה רגעים קודם החליץ את בגדיו והעטיף את ראשו וקפץ לתוך הנהר והחמיל לשוט שם. והמלך כאשר בא למקום הזה וראה אחד שט בצוקר הנהר עמד עלמו בחמתו וקרא לו אל שפת הנהר. ואז הכיר שהוא יהודי שלו ושאלו מה טיבו בכאן. ויהנפל האיש לפני רגלי המלך ויבך ככי גדול. ויספר לו. כי מאז ששלחו המלך להחלוין. נטלו החלוין וזרקו להיס. ומיד בא אליו דג גדול ובלעו בקרבו והביאוהו מתנה אל הלוייתן. מלך הדגים. ובאשר הקיא אותו והליגו לפניו. שאלו הלוייתן מי אתה ומה טיבך בכאן. וספרתי לפניו את כל הנעשה אתי מהחל ועד כלה. וכאשר יודע דכל מה שיש ביבשה יש גם בהיס. פ"כ דרש ממנו הלוייתן ואמר את מלכך מלך ביבשה גם אני מלך כמוהו בים. ע"כ בקש מאתי שגם לו ביהם אעמיו פלטרין כזה שעמדתי אל המלך. ומיד הוכרחתו לעשות רצונו והעמדתי לו פלטרין כזה כדמות ותבנית של פלטרין המלך. אולם גם שם חסרו היכוכית היקר שיהא ראוי לו. ואמרת

תפארת הצדיקים

ואמרת להליתן זאת אין בכחי. רק יש שר אחד קצוק אלל אדוני המלך שהוא יודע ואומן מזוכית הזה. והוא עשה החלונות לפלטרין של אדוני המלך. פנה הליתן ואמר אם כן הדבר אשלחך למלכך לבקש עבורי שישלח לי הקאזאק הזה הלא גם אני מלך ודרך המלכים לעשות כאו"א רטון ובקשת חבירו. ונתן לי סימן ואות את הטבעת הלו של אדוני המלך שנפל מן המלך לתוך המים ורג א' הביאו אל מלך המים הוא הליתן. ועתה נתן לי הטבעת שאחזירהו בשמו לאדוני המלך. ובדברי הוביט הטבעת להמלך. ואח"כ לזה הליתן לדג גדול אחד ללקחו ולפלטנו היבשה אל המוקד הזה. והמלך ראה הטבעת והכירו והבין שהלך אתו. ולכן לזה לקחת את הקאזאק ולזורקו לתוך הים לשלחו אל הליתן מלך המים. ולהאיש הזה לזה לגדלו ולנשאו עוד יותר הרבה ממקדס וכן הי'. וכאשר חס רבינו הרוזנער לספר את החיון הנורא הזה. ש"ר את הרה"ק הגאון ר' שמעון דייטש הנ"ל לשלום. ולא דיבר יותר. והנה"ק הרר"ש אמר שתמיד נהנה כאשר עולה בזכרוננו הנסיעה הזאת. עכ"ש מאיש בר אוריין ובר אבהן ששמע כל הכיפור הזה מהחסיד המפואר רבי חיים זאב ז"ל מוועלאו הנ"ל שהי' עד ראייה ועד שמיעה ביחד. עם הנה"ק א"א הר"ש הנ"ל האבד"ק הנ"ל. ואני הכותב כאשר דברתי מזה עם זקן של קדושים אחד מארץ רוסייא אמר לי שהמעשה זו מפורסמת בין הרבנים הלידיקים וגם שרבינו הרוזנער אמר על הקאזאק הנ"ל ששמו היה "תמחה". והלואי שזוכה בקרוב לקיום מאה"כ הזה. ויחיש לנו הגאולה בז"א :

טהרב הקדוש אור טמיר ונעלם מן מנהם

מענדיל זוק"ל זי"ע מווארקא

הרה"ק הלזה נהלהק פה ווארשא ופה חלקת מחוקק הפון. ובעת הלוייה שלו עמד אחיו הרב ה:דול הקדוש מן רבי יעקב דוד זוק"ל מאמשנאו בריבוי עם. וסיפר פה קדשו שהיום נהודע לו דבר אחד שהי' סתום ממנו זה הרבה שנים. וזהו הדבר ששנה אחת קודם פטירת מר אביו הרה"ק רבינו יחזק מווארקא זוק"ל זי"ע. הי' עם אביו הקדוש הנ"ל בעיר קאזמיר. ונכנסו שניהם לקבל פני הרה"ק רבינו יחזקאל הרבי מקאזמיר. ואח"כ לזה לו אביו הרה"ק ללאח משם והוא נשאר ביחד עם הרה"ק מקאזמיר. ודברו שניהם יחד. והי"ל לער הרבה מזה. כי הי' למא לשחות את דבריהם דברי אלקים חיים. ופייס לו הרה"ק א"א מקאזמיר. ואמר לו אל בני לא העת האהב פה דברינו בלבדך. עוד חזון לנועד. ודע את דברינו. ואח"כ נכעו משם לבניהם ולא נהודע לו. וכמו שנה נתבקש אביו הקדיש רבינו יחזק לשיבשה של מעלה. ויהמר הרה"ק מאמשנאו בלבו עתה העת להודע הדבר וכסע לקאזמיר ושאל את רבינו יחזקאל על זאת. ואמר לו עתה תספר לכם הדשו שאביכם הקדוש זוק"ל בא להתיען מה לעשות. יען שידע כי קרב יום פקודתו. יא"י מה לעשות אם להיות נגדו ארון הקודש בעיר ווארקא משה ששם נהג נשילתו. והדין עמסה שיגן וזכוה עליהם גם אחר עלייתו השמימה. הו שיהא נגדו בעיר ווארשא תחמת דבס פעל ועשה המוד בעד טובת כלל ישראל. לכן הדין נותן שגם לאחר פ ירהו לא יפדר מהם ואמרתו לו עלתי שארון הקודש יהא נגדו בעיר ווארקא ששם תהא את עדת ישראל על מצועי התורה והסכודות ויש להם דינה דבר מנחה. ועל זה קייטן בעבור כיר ווארשא עלתי. שהניחו זזה בעבור בנכס התדוש עכרה"ק

ואמר הרה"ק מאמשנאו שעדיין הי' הדבר שהם אללי שלא הייתי יודע אם זו אי צי. ועתה רואה אני שהוא הקדוש ובו חבר השי"ת להגין על העיר הזאת בזכותו. כן יתן השי"ת שיגין עלינו זכותו ועכ"ל :

מרגאון הקדוש א"א רבינו אלעזר רוקח האבד"ר
אמשטרדם זצוק"ל זי"ע.

סיפר לי ידידי מחו' הרה"ג המפו' רבי נהן נמע שליט"א האבד"ק קאלנצ'על שבעת שנסע הרהנה"ק הר"א הכ"ל לארץ הקדושה. אז כליל ר"ה הטיל ה' רוח סערה גדולה על הים. וכל אנשיה חגו ונטו כשיכור. והספינה נעשה בה נקבים וצאו בה המים. והיו כולם בסכנה גדולה. ועמלו כולם בכל כוחם לשאוב ממנה המים אבל כל חכמהם התבלעה. והיתה לעקה גדולה. אך אחד הי' שיסב כל העת ההוא בחדרו מתבודד וטפוש ברעיונות קדושים. ולא ידע ולא שמע מכל אשר נעשה. והשני אנשים שנכעו איתו לשמחו אשר ידעו היטיב את גודל קדושת רבינו ואזר בתפלתו הקדושה יוכל להושיע הספינה הזו מלרדת. באו כפעם בפעם אל חדרו לספר לו המזוקה. אבל כאשר ראו שהוא טפוש ברעיוניו הקדושים. גפל עליהם פחד ולא יכלו לגשת אליו. אכן אחד אשר באו מים עד נפש וכולם התעתדו לקראת המות הנור והנורא הזה. שמו נפשם בכפס וצאו לחדרו. ונגעו בו וכאשר התעורר ושאל מה רעום. אז לעקו בצביו' גדולה רבינו למה אתם מחשים. הלא בצרה גדולה הגמנו. ועוד מעט תכר הספינה וכל אשר בה למולת הים. אז ענה רבינו בהתלהבות אם כן הדבר הוא. אני פוקד עליכם שתזמינו עלמיכם בזריות רב. שברגע שיאיר עמוד השחר תעמדו אללי הכן בשופר וכתקע לקיים מצות היום. וכן הי'. אמנם כאשר תקע רבינו מהור"א בשופר. אז עבר רוח אלקים וישבו המים. ויקס סערה לדממה ויחשו גליהם. ויודו כולם לה' חסדו. ואמר על זה הגה"ק רבינו רבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע לתלמידיו הגאונים הקדושים אל תחשבו בנפשכם. שרבינו אלעזר כיון בתקיעת שופר הזה להגולה שיעמוד הרוח סערה. לא כן הדבר רק הענין הוא דכאשר שמע הר"א זצוק"ל מאנשיו שצברה גדולה המה. ושאי אפשר עוד בדרך הטבע להמלט מן מר המות חשב יהשוקק בלבו אולי יזכה עוד לקיים את המצוה הקדושה הזו קודם המיתה. וע"כ פקד שברגע שיאיר ע"ה יעמדו אללו בשופר. אך מגודל קדושתו פעלה המצוה שיחלוף הרוח סערה ויגלו כולם בזכותו. והבן את גודל קדושתו ומסירת נפשו להשי"ת וסודתו הקדושה זיע"ל :

וענין כזה היה ג"כ אצל הגאון הקדוש שר התורה רבינו
צדוק הכהן הגדול זצוק"ל מלוברין זי"ע.

בשנת תרכ"ב שהי' ר"ל פה לרה בעולם בחוגי רע רחמנא לילנן. סיפר רבינו הכהן הכ"ל ואמר על עלמו שהחזיק עלמו למבין על חולי זה ר"ל וידע כל פרטיו וסימניו. ופ"א כאשר הבכים עלמו ציוס ועש"ק הרגיש בעלמו החולי הכ"ל ר"ל. וכאשר בחן בסימניו. ראה שאי אפשר לו עוד להירפא ולחיות. ולא חשב עלמו לבר עולם הזה. ובתוך כך בא אללו בעל צריה אחד וכיבדוהו במנות סנדקאות. וחסד בעלמו

תפארת הצדיקים

בעלמו מה לעשות הלא אין ביכלתו לילך ואם יתאמץ בכל כמו וילך. יוכל היום
 שחלילה יפול באמצע הדרך ויפסוק חיותו על פני הרחוב כי ידע בעלמו שטוד רגעים
 מספר יש לו לחיות. ואם לא ילך הלא מזה הוא ואין יניחה. וכאשר התרוללו
 המחשבות הללו ברעיונו הקדוש אם ילך או יהל. בא לדי גמר שב"כ וב"כ יסתלק
 מעו"ל מיד. א"כ אולי יזכה עוד לקיים מצוה אחת בטרם הסתלקותו ולכן הלך עם
 הבעל ברית. וקאשר הלך נפל בלבו. דהנה איתא [שבת קנ"ג ע"א] ר"א אומר שוב
 יום אחד לפני מיתתך. שאלו תלמידיו את ר"א וכי אדם יודע חיובו יום ימות. א"ל
 כ"ש ישוב היום שמא ימות למחר וכמלא כל ימיו בהשוכה; ונריך ביאור הלא מהלשון
 שאמר שוב יום אחד לפני מיתתך. משמע לפני מיתתו ממש. וא"כ הי"ל מיד לומר
 שוב יום אחד לפני מותך. כי שמא תמות למחר. ולמה המתין בזה על שאלת התלמידים
 והשיב להם כ"ש. אך הענין הוא שהגאון ר"א ראה שהתשובה שישב האדם ישי'
 בתורת ודאי ולא בתורת ספק. והפירוש הוא דהשב מפרד שמא ימות. עדיין אין התשובה
 בתכלית השלימות. שמרגיש עדיין בעלמו גשמיות עו"ל. כי הוא בספק שמא ימות ושמא
 לא. ולא יוכל התשובה היות בתכלית הזדככות. משא"כ מי ששב בתורת ודאי שידע
 בעלמו שבאמת נוטה למוות. אז התשובה בתכלית השלימות דאין לו עוד שום שיכות
 להרגשת הגופניות והוא אז רק בעולם הנשמות וו"ש ר"א שוב יום א' לפני
 מיתתך שיחזיק עלמו באמת לפני מותו שהוא מוכן לילך לעולם הנשמות ולא לשמא וכו'
 וכיים רבינו שהדבר הזה נפל ברעונו. בעת היותו אלו כה"ל. כ"ז סיפר לי ידידי ש"ב
 הרב החריף מופלג בתורה וחסידות ר יעקב קאפיל ז"ל בערב ערג שליט"א מפנה ווארשא.
 זנוף התורה הקדושה הלו. עי' בספרו הקדוש והשכור "פרי לדיק" [פ' תולדות אהרן
 ט] דברים מוקים וקדושים באורך וברוחב עי"ש יונעם לך :

סיפר לי איש מופלג וחריף מהיושבים על שולחן רבינו הכהן הנ"ל זלוק"ל שפעם
 אחד. בא איש חסיד אחד מווארשא אלו על ש"ק והביא אתו בוקבוק
 שמן זית טוב וחביות קטנה של דגים מלוחים ממין המובחר. למתנה בשביל רבינו
 זל"ל. וכאשר ידע בנפשו שרבינו אינו לוקח שום מתנה מחוס אדם ע"כ עשה עלה
 בנפשו ולקח הדברים הנ"ל בידיו והביאם בעלמו לחדרו קודש. ואמר לרבינו אני
 מביא בטרם עתה [ע"ד שאי' כגזירות קה"ע"ב] כל המביא דורון לת"ח כאלו מקריב
 בכורים עי"ש. ובפרט שרבינו הי' כהן. וגם האיש חסיד הלו עשה כדן המביא
 בכור ס שמבואר במה' [בכורים פ"ג מה] ומה שבידס נותנים לכהנים עי"ש בפי'
 הרע"ב ז"ל. ורייק אדוני אני מו"ר הרב הגאון החסיד והעניו בפירושו על המשניות
 הר"ר מרדכי זאב זלוק"ל האב"ק קאלביעל דמדקאמר "נותנים" בוי"ו ולא אמר
 ניתנים בוי"ו משמע שהוא בעלמו נותן אותו בידיו לכהן ואכמ"ל הבאר"ן. ורבינו
 הכהן זי"ע כאשר הזכיר לפניו לשון הגמ' הנ"ל התבטל עלמו לגמרי כידוע דרבו
 בקדש. ולכן ההרלה להחסיד הנ"ל. אכן בש"ק כאשר ישב על שולחנו הקדוש. פתאום
 התחיל לומר בשפלות גדול ובלשון תימה. כל המביא דורון לת"ח. וכי אני ת"ח. ובפל
 הדברים הללו. ואח"כ אמר שוב. לומר שלא למדנו אי אפשר. הרי באמת למדנו.
 אך מה נעשה כיון שאמרנו חז"ל [יומא עב] למה זה מחיר ביד כסיל ולב אין. זה
 הלומד תורה ואינו מקיימה עי"ש. א"כ אנתנו כסיל בפשוט. וכשאמר רבינו זל"ל דברים
 הללו. הורידו כל הת"ח היושבים שם את פניהם למטה מרוב הכוונה. וקצת
 מהם הורידו דמעות מעיניהם והרהרו תשובה בלבם אם גאון גדול וקדוש חלקים
 וישים כמוהו. אומר כך על עלמו מה יעשו איובי קיר. ואח"כ לאחר השולחן כש"ס'
 בחדרו הקדוש אמר לכ"ז אחד מהמקורבים. הלא רבי' ברעיד היום את כל השולחן.

והשיב לו רבינו מה חששה. אם חלילה אעשה שקר בנפשי. והכוונה כיון שנחלטה להחסיד לפתח ממנו המתנות א"כ הורה לו שהוא מביא דורון לת"ח. וע"כ הוכרח להוכיח לפני קהל עם ועדה ולפני האיש הזה כנ"ל וד"ל :

סיפר לי ת"ח אחד מיירושלים עה"ק נכד רבינו היהודי הקדוש. איך ששלשה עשר שנים. לא הי"ל בוס בניס ל"ע. ורבינו הכהן הקדוש הנ"ל כאשר נשא בזיווג שני את דודתו הרבנית תתי' לאויט"א. כתב אליו מכתב ללובלין בבקשה שיחלל עליו שישע בזש"ק. ולאחר זמן השיג מכתב בחזרה מרבינו זוק"ל איך שעשה מזבוקשו והחלל עליו וכעת לאחר ההפלה כוהב אליו ומצטיחו בזש"ק ביו השנה. וכן הי' שבזו השנה נולד לו בן ומכאן והלאה יש לו גם בניס זכרים. ואח"י הי' הת"ח הנ"ל בעלמו בלובלין וכיפר לי מעטין גדול וגורא שראה חלל רבינו זוק"ל. אך מפני שאין אני זוכרו היטיב לא ראיתי לכותבו :

עוד מרבינו הגאון הגדול ר' צדוק הכהן הקדוש מלובלין וצוק"ל זי"ע.

סיפר לי איש חסיד מופלג ושגון הוא ש"ב ר' משה נ"י נכד זקני הגאון הקדוש המפור' בעהמח"ס גאון לבי על מס' ב"מ. שהוא בעלמו הי' חלל רבינו הכהן הקדוש הנ"ל ביחד עם דודו הרה"ל המפור' ר' פישיל זל"ל האבד"ק סטוקטשין חתן הרה"ק א"א ר' בי"שה מלעלוב זוק"ל. ביום חתונתו של רבינו הכהן עם הרבנית תתי' לאויט"א בהו של הרה"פ זל"ל הנ"ל בזיווג שני. צעת שכבר ניהל רבינו הכהן את ערת קדשו. ושמוע הרה"מ באינו. איך שאמר רבינו הכהן לחותנו הרה"פ זל"ל בזה"ל הנה הרהגה"ק א"א ר' מנדחם מענריל הרבי נוקאלק זי"ע צעת שגשא את זיווגו השני'. אמר קודם החופה לניכו וחלמיזו הרהגה"ק א"א ר' יצחק מאיר הרבי נגור זי"ע. הנה אחז ל [קידושין מט ע"ב] המקדש את האשה על מנת שאני לדיק וגמלא וכו' קידושיו קידושין דשמח הרהר אזו תשובה בלבו עי"ש. אבל המקדש אשה ע"מ שהוא רבי וגמלא שאינו יראה בודאי שקידושיו אינם קדושין. וא"כ מה נעשה הלא היא תחשבה בחמת בצעת הקידושין. ובחמת איני רבי. והשיב לו הרה"ק מגור. הלא למה תחשבה הוא על רבינו שהוא רבי. הוא רק משהו שהטולם חושבים כן. והנה העולם לא יחדלו תמיד מלחשוב כן. ולפ"י לא יזיור לעולם לומר גמלא שאינו וכו' ודפח"ח. וזהו יסכן דוקא בהרה"ק מקאלק שכל העולם הי' מחזיקים אותו לרבי וגם הי' בחמת רבי. אבל אנכי שאניני בחמת רבי. וגם העולם אינם מחזיקים אותי לרבי. זאם כן חוזר החשש הנ"ל למקומו. ע"כ אני מבקש מכם שתודיעו זאת לבתכם קודם הקידושין וחותנו הרה"פ הנ"ל נחבבל משפלות דעתו ורוח קדשו. ולא הי' יכול לפתוח פיו לדבר אליו ולהשיב מענה. כי ראה בעין שכלו שהגה יושב לפני גאון גורא ואיש אלקים קדוש ועניו מאור בבחי' מלכות והבן זי"ע :

סיפר לי חתן חורגו של רבינו הכהן זוק"ל הנ"ל ה"ה ידידי המופלג ומופלג מפורסם בחכידות הרה"ר ברוך דוד הכהן שליט"א מלובלין איך שאיש חסיד אחד [שנס אנכי הכותב מכיר אותו היטיב] והוא קלר הראות למאור. הי' פעם אחת ח"ל רופא פראפעסאר של עינים בפה ווארשא. לא בעבורו רק עם אברך אחד וגם עוד איש אחד הי' עמסם. וקרא הרופא להאישי השלישי ולחש לו באזניו. חדע שהאברך הזה הוא בריו חולם על העינים. רק האישי הזה הקלר הראות אשר אינו מתגלל לפני כלום על עיניו. אינני בטוח עוד. אם יראה על עיניו עוד ג' חדשים ובהכרח יעשה כומא ר"ל וכמעט אין לו שם תרופה ר"ל. והאישי הזה נחבבל מאור וירא להניד לו בצנורה

תפארת הצדיקים

הנשורה רעה הלואה. רק סיפר לפני הנביר הכבד כי אשה שניהם הי' אלנו. והנביר
 שלח מיד את האיש המייד לו לרבינו הכהן הקדוש ללובלין וכאשר סיפר הדברים עמו
 רבינו ולוה שיהי' עמו אלל רופא גדול. והאיש הזה בשעת מעשה לא נפל בדעתו כלום.
 רק כאשר כבר הי' בדרך חזרתו. הזכיר עלמו מה זה שאמר רבינו שיהי' עמו אלל
 רופא גדול. הלא הזכרתי לפניו מה שאמר עליו רופא גדול שראפסספר צווארשא.
 אולם מה יעשה שכבר הוא סמוך לביחו. וכאשר סיפר הדברים צווארשא פתחו טלס
 כנ"ל. אכן בעת קרובה בא לוארשא המלך ממדינת פרס ונכהו טשע עמו הרופא
 שלו. וכאשר הכבד"ב הגביר נשא ונתן חמיד עם שרי לבא הגדולים. עשה אללס
 השמדלות עד שפעל שיהי' עם האיש הקלר רואי הנ"ל אלל רופא המלך הנ"ל אללס
 אהה. שנס רופא הגדול הזה אמר עליו שהוא מסוכן. וכבוד חיזה ירחים יכסס בומח
 חלילה. ואז נסע האיש הקלר רואי בעלמו ללובלין על ש"ק לרבינו הכהן זוק"ל ובליל
 ש"ק על השולחן נתן לו רבינו שידי מזה. [עי' בספרו הקדוש "פרי לדיק" פרסם מקן
 אות ו' בר"ם ובחמה וכו' עיי"ש ויונעס לך. דיבאכך] דגים ואמר לו לשון הנמרה
 [גדרים נד ע"ב] "טוה סמח לטינים" וכן נהן ואמר לו בסעודה ש"ק ובסעודה ג'
 ובמולד"ק כאשר נכנס להתפטר מרבינו לזה לו רבינו להביא בוקבוק שמן זית ועשה
 בו מה שעשה. וזה לו שבכל לילה בעת שילך לישון ימשה עלמו בשמן הלו על מוחו
 במקום החפילין ש"ר ועל מקום השקופ שכלבו. ואז לא ירא ולא יפחד כלל. ובאופן
 שלא יגיד ולא יכפר מזה לשום אדם. אך לאחר שעלה רבינו השמימה. אז סיפר
 האיש הנ"ל הדבר בבית מדרשו הקדוש. ואני הכותב מכיר את האיש הזה ודר כעת
 צווארשא והוא קלר הראות למאוד. אבל הוא בריא אולם על עיניו צ"ס. וגם עשיר
 הנון הנהו. ואז הי' מורה בבית הנביר הנ"ל. הנודע לנו. וגם שמעתי מהאיש הקלר
 רואי הנ"ל שהשעירות פעל אלל רבינו הכהן הנ"ל. וזכרו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.
 משתלק שנה חרסג ע אלול:

מדרב חנאון הקדוש מן רוב בעריש חיזי מביאלע זוק"ל זי"ע.

סיפר לי חותני הרס"ג חריף ובקי בש"ס וטומקים הר"ר יוסף ליב שואמלע
 פליט"א מקאלביעל. שלאחר הסתלקות הרס"ק מן ר' יצחק מוארקא
 זוק"ל זי"ע ומלאו מקומו בניו הקדושים ה"ס מן הרס"ק ר' מנחם בענדיל זוק"ל
 זי"ע בוארקא. ומן הרס"ק ר' יעקב דוד זוק"ל זי"ע באמשנאו. והנה הרס"ק
 מאמשנאו הי' גודע מחמולה ללדיק וגדול בחורה. אבל הרס"ק מן הר"מ הנ"ל הי'
 אדנו עמיד ונעלם מכל אדם והי' הלגע לכה מאוד. ואמר עליו הרב הנאון הקדוש
 מן ר' יצחק באיר זוק"ל זי"ע מגור. שהוא הר"מ הקדוש מוארקא קיים בשלימות
 את מאמר חז"ל [ברכות יז ע"א] לעולם יבא אדם ערום ביראה. וסי' חיזה אנשים
 מהררים עליו. ובתוכס הי' איש אחד ת"ח מפורסם בשם "חסיד" שנסע חמיד לווארקא
 אל אביו הקדוש הר"י זי"ע הנ"ל. ואיש הזה הי' חמיד מהרהר וחולק עליו. פעם
 אחת הי' הרס"ק מביאלע הנ"ל צווארשא ונכנס אליו האיש הנ"ל. ואמר לו בקשתי
 את שאתם עשוי מלאתי. אחתיו ולא ארפנו את כבוד קדושתו עד שיאמר לי. הנה
 בצד גאונו הוא בעת מהמסתופפים בלל הרס"ק הר"מ מוארקא. איך יפרנס את
 מאמר חז"ל [פסילה ו ע"ב] לא יעמי ומלאתי אל האמין. ואנחט לא ראיט משולס
 ציעות בחוקה ועבודה אלל מר ניהו רבו של כבוד גאון קדושתו. והשיב לו מן הקדוש

הרד"ב מביא על ז"ע. תמה אני איך העזת פניך לדבר נגד אור ישראל וקדושו אשר רבצו אלפי ישראל מסתופפים בללו. ומלפני ומחילים להגות היוצא מפיו הקדוש. ובאמת אין אני מוכרח לטעין לך על טענתך כלום. דכתיב אל חטן כסיל בחלומי. אך בכדי שכל הסי' לדיק בעיניך. כל ואראך שאין אכה יודע פי' הגמ'. דהנה לכאורה קשה מה זה שאמרו הכו"ל האומר לא ינעמי ומלמתי אל חטמן לו. וכי באמונה תליא מילתא הלא ינתי ספר ונחוי אס מלא אס לא. רק הפירוש הוא שלא חטמן לו במה שאומר לא ינעמי. שהרי בודאי יגע רק ה' הלגע לכת עם ה' וד"ל. וכדחק האיג' את כתיפיו והלך לו. [וידוע שלבאים הזה לא עלמה לו יפה בהדורות שהגיה אחריו. והוא כמו ששמעתי הביאור בסכתוב שלם ידיו בשלומי חלל ברייתו וד"ל. ועתה אס. כל נפש אחת ושמת סכין בלועיך ואל תדבר ואל תפחדר אחרי שום לדיקי דורות. כי ידוע דעיקר עם "אדם" הונה על הגשמה הקדושה האלוהי ממעל. אבל גופו ואיבריו של אדם נקרא בשר אדם כמשנ' על בשר אדם לא יוסך. ואס אתו רואים הרבה אנשים שטמן הסי"ת בלבם להסתוק לרוץ ולהתחבר לאיש אחד להיזת להם מהכל ומורה דרך ה'. בודאי לא אחרי הנוף והאבקיים רעים. כי גם להם יש גוף ואיברים כאלו. רק בודאי ובבירור אחרי נשמתו הקדושה שהוא שכל אלקי. וא"כ זה ראי' ברורה שאיש הזה יגע ומסר נפשו להסי"ת המיד עד שזכה להיות נשמתו קדושה כ"כ שיהי' נשמת אחרי' אנשים ואכמ"ל. דבאסן:]

אתן בכאן מקום למאהבי בחירי רצתה נפשי. הוא ידיו מחו' הרב הגניד החסיד המופלג בתורה ויראה שלשלת היוחסין. כש"ת הריר **ישעיה קלמן ב"ר יעקב נ"י** האלבערשטאט. נכד הנאוניה הנ' הקדושים המפורסמים בכל העולם רבינו **צבי** האלבערשטאטער בעהמח"ס "בוס ישועות וש"ס" ורבינו **יחזקאל מיכל** אבד"ק חוראדנא תלמיד מובהק של רבינו הגדול הבעש"ט הקדוש זצוקל"ה, וגם חומר מבוע זקני רבינו מאור הנולה הרמ"א זצוקל"ה וי"ע אמן. והרבה חדושים יקרים שמעתי מן ידיו כהרי"ק שליט"א הנ"ל. רק מפני הוצאות הדפוס, איציג כאן רק ב' גרגרים ששמעתי מפיו. א' בתורה שבכתב. ואחת בתורה שבע"פ.

פירש"י בעלמו יוצתה יעקב גו' ויקרא לאחיו לאלל וגו' לאזהביו של לנן. ודברי הש"ה ז"ל בזה דחוקים הם כאשר יראה המשיך שם. ונלענ"ד דהנה ידוע דדרך האבות הקדושים. הי' תמיד להתרחק עלמם מפטולות הניסים [כמ"ש [פמחיס סד פ"ב] אין סומכין על הנם ע"ש] רק להשתדל המיד בתחבולות דרך הכבוע אשר הטיבם הש"י. כמו במזואר בקרא מהליכת אלמ"ם למלרים מפני הרעב. ומאמירתו על אשתו אחוהי הוא מפני יראהו מפרעה. וקטג עמטא

פ' ויצא [לא מן] ויאמר יעקב, "לאחיו" לקטו אבנים וגו'. פירש"י ז"ל לאחיו הם בניו שהי' אחים נגשים אליו ללרה ולמלחמה. ויש להבין מאי דחוקי' למאור טיינו רש"י ז"ל להוליא מלת "אחיו" מפשיה שפירושו קרובים. כמו "אנשים אחים אהנו". וכמו שפירש"י בעלמו [שם פסוק כג] ויקח את אחיו עמו. קרוביו. וכמו שפי' הרמב"ן ז"ל כאן שקרובי לנן הם הג"כ קרובי יעקב אט"ה. כי בני מפתה אחת הם ע"ש. ועוד כי להלן [פסוק נד]

תפארת הצדיקים

וכרחו ברית ציניהם. כתיב „ויאמר יעקב לאחיו” וגו' והענין הוא דהנהגה ההפך בין לשון „ויאמר” ללשון „ויקרא” דמלת „ויאמר” מורה אמירה רכה ולחשיפה לאנשים העומדים סמוכים אללו. ולכן שפיר פירש יי"ל הכונה על בניו שהי' עומדים סמוך אללו. ולא יכול לפרש שקאי על אנשי לבן. דכיון שהם הי' רחוקים מאתו. שהי' עומדים על הר אחר הוא הר הגלעד כנ"ל. לא הי' די להם אמירה בלחשיפה כהנ"ל. אבל להלן דכתיב „ויקרא” לאחיו שלשון „ויקרא” מורה על קריאה והכרזה בקול גדול לאנשים העומדים רחוק מאתו. שפיר כתיב רש"י ז"ל דהכונה על אלהיו שעם לבן קאי ברחוק מאתו כנ"ל. ולא הי' יכול לפרש כאן על בניו. דלהם לא הי' לריך „קריאה” דהי' סמוכים לו. ודו"ק כי נכון הוא בס"ד :

גמרא פליאה [תענית ל"ע"ב] ארשב"ג לא הי' יו"ט לישראל כמו באב

וכיוס"כ וכו' טו באב מאי הוא שבהן בטת ישראל ויולדות ומולות בכרמים וכו'. ת"ר יפיפיה שבהן מה הי' אומרת תנו עיניכם ליופי שאין האשה אלא ליופי. מיוחסות שבהן וכו' תנו עיניכם למשפחה לפי שאין האשה אלא לבנים. מכושרות וכו' קחו מקחכם לשם שמים ובלבד שתעטרונו בזהובים עכ"ל. והוא לכאורה פליאה. דזה ברור. כשהגמ' קורא לזה היום יום טוב לישראל. ודאי הי' יום קדוש וטהור לאדונינו ית"ש כמו שאר היו"ט. ונחוסף בו קדושה לישראל. ובפניו שהמשילתו חז"ל ליום הקדוש יוהכ"פ שהוא יום סליחת עוונות. וא"כ חינוך דברי המיוחסות שהם דברים טהורים ונאותים ליום הזה. אבל דברי היפיפיות שגוראים לכאורה כדברי עגבים חלילה היאך נאותים הם ליום קדוש כזה. וכן קשה כדברי המכושרות. חינוך מה שאמרו קחו מקחכם לש"ש. אבל מ"ש ובלבד שתעטרונו בזהובים. קשה איך נאות לדבר בקדושת זוגי ישראל בעיני מעות. ביום קדוש כזה שהחזיר עטרה ליושנה להיות יב שבטי ה' עיי"ש. ועוד קשה יאות הי' כה"פ

שמבואר בהספורני ז"ל בענין מלחמ' ארע"ה עם המלכים. וכן בילחק ארע"ה בהארות אשר חפר. ובמה שזרע בדרך ההוא. וכמו שמבואר ברמב"ן ז"ל בענין שליחות המלאכים יעקב ארע"ה לעשו. וכן בהרבה מקומות ברמב"ן הקדוש למי שרגיל בו. ובמבואר באור החיים הקדוש ז"ל בענין המקלות שטעה יעקב ארע"ה עיי"ש. ואין להאריך בזה כאן כי אכ"מ. רק במק"א בדרושים הארכתי בזה בס"ד. ובזה נבוא לביאור מאור עינינו רש"י ז"ל. ויבאר בזה ג"כ כמה דקדוקים במקראי קודש בפרשה זו כאשר יתבאר למזין. דהנהגה כאשר ברה יעקב ארע"ה מפני לבן כתיב „וישם את פניו הר הגלעד” ומה „וישם את פניו” ויך להר הגלעד הול"ל. רק הענין הוא שיעקב ארע"ה חשב בביורו שלבן ירדף אחריו להלחם אתו לכן חפש תחבולה איך להתגבר עליו ולהגלל ממנו בדרך הטבע. וזהו „וישם את פניו” היינו דעמו ומחשבתו „הר הגלעד” ששם על ההר הזה יוכל להתמיד את מלבו בחוקף להתגבר על לבן כאשר ישיגנו. אבל הדבר הזה לא עלתה בידו. דכאשר השיגו לבן כתיב „ויעקב הקע אהלו בחר” משמע בחר אחר. „ולבן תקע את אחיו בחר גלעד” כי הוא תפס את הר החוק הזה. אבל כאשר לבן הי' מזה מפי קש"י שלא להלחם עם יעקב ארע"ה. הלך רק לזוכה עמו. וכתיב ויאמר לבן ליעקב מה עשית והגנוב וגו'. והיינו שאנשיו הניח בחר הגלעד. שלא ראה ללקחם אתו כדי שלא ישמאו מה שמבייש לחתנו יעקב ארע"ה. ע"ד שפי' הרמב"ן ז"ל [בפסוק וזו] שלא ראה לבן לקחת אתו למלחמה אנשים נכרים רק קרובי עיי"ש. ולכן הלך לבן בעלמו ליעקב שיטב בחר שכנגדו והוכיחו כנ"ל. אבל יעקב אבינו קיים עם עקש תתפל. והוכיחו בחזרה ואמר ללבן מה שאתה חושדי לגנב זה אינו בודאי. אבל להיפך אתה מחזוקני אללי לעוד יותר מגנב היינו לגזון. ואמר לו „כי יראה פן תזול את בנותיך מעמנו” כמבואר הויכוח באורך בחו"ק. אמנם אח"כ כשעשו שלום

וסוג זה נקרא הידור חוץ. אבל בהמת
כוונה אחת לשלשן שהכל מכוונים לשם
שמים. לקיים זה אלי ואמרו ומה תקיש
לב"ר המלות :

ובזה נבוא אל הצי"ר במאמר הפונה
קדימה שזה הי' ג"כ כוונת הג'

כיתות בנות ישראל הקדושות ביום טו
באב שהי' יום טוב וקדוש לישראל.
ועיקר רעונם הי' בדבריהם להלהיב את
צני ישראל שיכוונו לבס למנוה. וכשהוא
מנוה נריכה הידור. והשבו חז"ל את ג'
סוגי ההידור הכיל שהי' כאן כמו במלות
ס"ת. וזרו שטענו הכתה היפיפית **הט**
עיניכם ליופי שאין אשה אלא ליופי".
והיינו שבהם יעשו עיקר ההידור מנוה.
כי לפי דעתם עיקר ההידור מנוה. הוא
רק בגוף המנוה. והמיוחסות טענו **הט**
עיניכם במשפחה שזהו עיקר ההידור
מנוה **שאין אשה אלא לבנים** ויהי'
בטוחים שהבנים שיהי' לו ממנה. ילכו
בדרך ה' ובהורו הקדושה. כי בדרך
שהרגילה לראות באבותיה. ידריכה ג"כ
את בניה. וכמו בס"ת שאם הכופר הוא
ירא שמים ובגש"ק. הוא בטוח שנכתב
בקדושה ונקיה מכל סיג ופנס חלילה.
והכהה הג' הם המכווערות טענו **קחו**
מקחכם לשם שמים". והיינו הגם שתאמרו
שבצ' כיתות הראשונים ג"כ תכוונו לשם
שמים בשביל ההידור מנוה שיש בהם
כהכיל. מ"מ הלא בעומק הלב. יוכל
היות נגיעת ענמו. אפילו בהמיוחסות
בשביל כבוד וכדומה. אבל בהנהו יהיה
צלי ספק המקח לשם שמים. ואם תאמרו
שתרלו לעשות הידור מנוה. עז"א ובלבד
שהעשרונו צדוקים". היינו מלבושים
וקיבוטים וכדומה. וזה הידור מנוה מבחון
כמו סוג הג' בס"ת כנ"ל. וגמלא שהכל
היה לשם שמים. כן יזכנו השי"ת לעבדו
בלבב שלם בלא שום נגיעה ופנויה. רק
בשביל כבודו יתבדך שמו. אמן כן יהי'
רלון .

אמר

לכה"פ דברים הללו לב' סוגי הראשונים
בשביל מעלתם. אבל אלו המכווערות לא
די שיראו שלא ירצו לקחת אוהם. עד
שהולכו לומר קחו לש"ש. עוד לוי שיחנו
להם מעות וכי יליבא בארעא וגיורא בשמי
שמיא אתמהא : אמנם נלענ"ד לבאר
דברי חז"ל הקדושים. דבאמת בנות ישראל
קדושות הן וכל הג' כיתות הנ"ל כולן לשם
שמים נתכוונו. דהנה ידוע דכל מנוה בעי
הידור. כמ"ש [סוכה יא ע"ב] זה אלי
ואתוה הפנאה לפניו במלות. ובגמ' [צ"ק
ט' ע"ב] הידור מנוה עד שליש במנוה.
ובענין זה מתרלים בסה"ק. מה דכהיב
ויהיב יעקב את רחל כי היטה יפ"ת וטובת
מראה. וקשה מאוד לומר על יעקב אע"ה
שיהי' בו אהבה גשמיות חלילה אפי' בחוט
השערה. אך להכ"ל א"ש שהי' בעיניו
מלות היווג כמו שאר מלות שמחפשים
ומהדרים אחר תפילין וליצית נאים ומהרוג
יפה. כמו כן הי' אלו מנוה זו ובשביל זה
אהבה. כמו שארוב אדם אתרוג היפה יותר
משאינו יפה. וידוע דברי הרמב"ן הקדוש
ז"ל שכל מעשה אבות הם סימן לבנים
וכח האבות נכוועים צבניהם. לכן נס כאן
נתכוונו רק לקדושת המנוה כמו שיתבאר.
ונקדי"ה מה שהעלונו בס"ד. דישג' סוגי
הידור מנוה וגאחו למשל בענין הידור
מנוה של כפר תורה. יש אנשים שיעקר
הידורם שההדרים שהכתב והקלף יהי'
נאים בתכלית היופי. ומפזרים על זה מעות
הרבה. ובוג זה נקרא הידור בגופה של
מנוה. ויש אנשים שאינם מהדרים ע"ז
כ"כ. רק עיקר הידורם שהכופר יהי'
יר"ש מרבים ות"ח ובגש"ק. אף שאינו
יכול לכהוב כתב נאה כ"כ. וע"ז מפזרים
מעות הרבה. כי כופר כזה כמובן כותב
מעט מעט וטובל מעות הרבה. ובוג הזה
נקרא הידור משפחה כמובן. ויש אנשים
שעיקר הידורם רק ליפות הס"ת מבחון
לעשרה בעין החיים וכתר תורה של כסף
וזהב וכדומה ומפזרים ע"ז מעות הרבה

הפארת הצדיקים

אמר האמאף והכותב **שלמה גבריאל** בהרה"צ
הרמ"ז זצוק"ל זי"ע. ע"כ דברי ידידי מחותנו הרב וכו' ר'
ישעיה קלמן האלברשטאט שליט"א פנה ווארשא.
 והם דברים נאותים ונכוחים למבין. ומ"מ אענה גם אנכי
 העני בדעת את חלקי בביאור הנמרא הנ"ל. בפשיטות.

דהנה אחו"ל (נרכות נו ע"ב) שלשה
 מרחיבין דעתן של אדם לתורה.
 כן טוב כ"ק אחמו"ר הרהגה"ל הרמ"ז
 זלוק"ל בכל פעם שמביא הגמ' הוא ומוכן]
 דיבר נאה. אשה נאה. וכלים נאים.
 וכן אחו"ל (שבת כה ע"ב) נשיתי טובה
 וכו' זהו מטה נוולעת ואשה מקושטת לת"ח
 עיי"ש. ולכאורה אינו מובן דהלא תאות
 עוה"ז הם מנגדים לתורה כידוע. אך
 יוצן עפ"מ"ש האו"ח הקדוש זלוק"ל [פרשת
 וילאל] בפסוק ויאהב יעקב את-רחל וז"ל.
 ואי יאמר פ"ד אומרים ז"ל בענין זיווג
 פ"ח שלריך שיהיה לו אשה נאה כנגד
 ילדיו. והגם כי ישכחה יעקב למעלותא
 שמושלל מילה"ר. על כל זה התורה תלמד
 לאדם דעת עכדה"ק. אמר מעשה
 נחבארו אלו צ' מאמרי חז"ל הנ"ל בטוב
 בלי שום טורח הוספות ביאור:
זוה שטענו היפיוות „הנו עיניכם ליופי
 שאין אשה אלא ליופי" והיינו שבו
 יוכלו לבוא לתכלית השגת השלימות ביראת
 הש"ת. אבל המיוחסות טענו „הנו עיניכם
 במשפחה שאין אשה אלא לבנים". והיינו
 שבו עיקר השלימות. להיות ביראת ה'

כנחר שאינו פוסק וכמעטין לא אחז.
 וזאת יהי' רק אם יקח בת פ"ח וחוריק
 את הבנים ביראתו יס"ש וכן הדורות הללו
 להורות שלאחרים וכן לפולס. וכמ"ש
 בטה"ק שמכל פשר הנסיונות שנתגסה
 ארע"ה. לא אמר הש"ת כי ידעתינו.
 רק בשביל למטן אשר ילוב את בני ואת
 ביתו אחריו. אולם טענו המכותרות שבהן
 „קמו מקחכה לשם שמים" שיעקר השלימות
 יהי' רק בהם. כי מקחם שלשם שמים יהא
 נראיה ונלית לעין כל. וממנס ירלו וילמדו
 לעשות כן. כמו שידוע בטה"ק ההפרש
 בין עבודת הצדיקים. לאלה שטובדים גם
 באכילה ושתייה וכדומה בין אלה שטובדים
 רק בצופים וכדומה ואכמ"ל. והם
 האמרו דהחסרון של כיעור שמים חסרון.
 כי כתיב חכמת אדם תאיר פניו. ומצא
 בטה"ק דהטורח החילוניות מעירה על
 פנימות של האדם. על זה אמרו שאין
 זה טענה „דכלבד שחמפרונו צוהובים"
 היינו עפ"מ"ש [כדריס בו ע"א] באותו טעם
 בכה ר' ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות
 הן אלא שהעניות מטולקת וכו' עיי"ש.
 והבן כי קלרתי:

מעשה נוראה ונפלאה מאוד מענין צדקה ונמילות חסדים. שקבלתי
 מפי איש חסיד ומקובל. ואמר לי איך שהמעשה הזאת נמצא חרות
 עלי גליון בעט ברזל עלי פנקס ישן נושן בעיר אחת גדולת לאלקים
 בחו"ל. למען יעמוד למשמרת לדור אחרון. לקחת ממנו מזר
 השכל. איך שצדיקים לעמוד לימין עני.

בעיר אחת גדולה לאלקים בחו"ל. הי' דר איש אחד לפני שנים רבות. אשר מעלות
 ומדותיו רבו למובה. הי' פ"ח גדול מריף ובקי. הון ועושר בנימו. לדקס
 פוזוט רבו למעלה ראש. והי' משוכח ומחולל בהשכחות צפי כל. אך פתאום חשם
 המאורות

המאורות בלתי נשאר לו בלתי גויחו. והאיש היקר הזה הדיק עליו את דינו [בבטוחו] ככל בית ישראל מכוד אמונת הגילגול מן הארז"ל. וכן דורו מהר"ל בן חביב בהשגחתו הובא בסדר הדורות בהקדמתו עי"ש ויועט לך וכו'. שזה תירוץ מספיק לתרין קו' לדיק וטוב לו וכו' ואכמ"ל. המאסף ודבורה] אכן מחמת גדול הנושה אשר כפל ל"ע מאגרא רמא לזירא עמיקתא. לא הי' ביכולתו לישב עוד בעירו ולהתפרנס מן הדיקה. כי בזמן קלר מקודם היה הגדול שבבני עירו ורבים התפרנסו ממנו. ועכשיו יהא נלרך לבריות וישתנה פניו ככרום כמ"ש [ברכות וע"ב] וצפרט בעירו שאמרו חז"ל [תענית כג ע"א] או חברותא או מיתותא. לכן התחיל לכתת רגליו מעיר לעיר במקום שאין מכירין אותו. וכדרך עניי ישראל ארמי ופרחי [כתובות סא ע"א] אולם הפרש גדול ביניהם לבינו. דהנה שאר עניים כשבאים לעיר סובבים על הפתחים. [להראות דהמדה הזאת הוא גלגל הסובב וחוזר בעולם כמ"ש [שבת קנא ע"ב]. ובמדרש [ויק"ר פל"ד ט] אכן עלמא מדמי לגלגלא דאנטילא. דמלא מתרוקן. דמתרוקן מתמלא עי"ש. וכל מנהג הגזע הוא להקיץ ישינים ועללים מתרדמתם האולת. ולהיות זריזים מקדימים לקראת העני כמו שעשה רבי חייל [כמ"ש שבת סס] והבן ואכמ"ל המאסף] אבל לא כן הי' דרכו. רק כשבא לחיזה עיר הלך מיד לביהמ"ד וישב עלמו ללמוד בהתמדה. באין אומר ואין דברים כלל שנלרך הוא כי מרוב הסטוהו היה ביישן למאוד. אבל במוצן הכרת פניו עתה צו שבין העניים גורלו. וישראל רחמיים בני רחמיים הם בכל מקומות פזורים. ולא חסרו אנשים שדרשו ממנו שילך אהם לסעוד וגם האליהו לו מכספיהם. אבל הוא בעלמו לא פתח את פיו לשאלו ממי חיזה דברי אכילה או מטות כי הי' עמוג ורך וביישן מטבעו והי' חזק בדעתו שיעבור עליו מה ולא לפתות פיו ככ"ל. וככה חלפו ועברו עליו כמה שנים שהלך מעיר לעיר והשי"ת הזמין לו מזונותיו גם בלא שאלת פיו. עד שנתרחק מרחק רב מעירו :

פיעם אחת הי' מתעתה בדרך שני ימים. והלחם תם אללו והי' עיף ורעב מאוד עד שדימה שכבר בא קילו והתפלל להשי"ת שיעזור לו עכ"פ לבוא ולמות באיזה עיר ולבוא לקבר ישראל. ובתוך כך ראה שבא ועומד אלל פלטרין מהודר. וכן יפה מאוד נטוע בכל פרי עץ למאכל סביב לו. וכאשר שאל לאיש עובר לפניו למי הפלטרין השיבו לו שכאן הוא עיר גדולה לאלקים רבתי עס. וגביר גדול אחד נמלא בכאן וגם ה"ת גדול הוא יתיב וגרים באורייתא הדירא. ומחמת שלא לבטל מלימודו בשביל טירדת העיר. בנה לו כאן במגרש העיר הפלטרין והגן הלז. וגם יש לו כאן בית המדרש מהודר מלא ספרים ולומדים צו בכל יום ויום האנשים התי"ת אשר ידורו סביב להמגרש הלז. וכאשר שמע העני דברים הללו אורו עיניו משמחה בחשבו שבלי ספק ימלא כאן אוכל למו פיו באין אומר כלל. דלפי מעלות הגביר הנ"ל אין ספק דמיד כאשר יראה אותו ידרוש מאהו לסעוד אללו ולכן הלך מיד לביהמ"ד וישב עלמו ללמוד כמלגו. והלומדים דשם לקחה אזנש שמן מנהו מלימודו ויבינו כי חריף וצקי הגהו. ויתחילו להליע ספקותיהם לפניו והעני הזה השיב לכל אחד ואחד כהלכה ויאיירו עיניהם. ויבינו הגם שהגביר הוא חריף וצקי. אבל העני הזה יתר שאת ועשו לו בתה"ק. ויאמרו בלבם צעת אשר יפסיקו מלמודם לילך לביתם להקודת הצוקר יפילו גורל ביניהם מי יוכה שהעני יאכל אללם. אבל לדאבון לב העני לא הי' קן :

והנה הגביר הי' מנהגו שישב בביתו ולמד כל היום בהתמדה נפלאה. רק אינש פעמים ביום הי' נכנס לבית מדרשו ודרש מכל אחד ואחד מה שלמד. ופשת להם

תפארת הצדיקים

להם ספקותיהם ומתרחץ קושיותיהם. כי דברי תורה הי' יקרים אללו למאוד. אבל עוד יותר הי' אהוב את כספו והבזו ההבלי עוה"ז. והגם שבציתו הי' מתנהג כאחד הגבירים הגדולים. אבל לעומת זאת הי' דלתי פתחיו סגורים לפני עני ואציון לבלתי תהלהם לא משען לאם ולא אגורת צסק והי' שונא להעניים והחזיקם כעבדים ולא כבנים של המקום צ"ה. כי הלך בשיעת טורטורופוס הרשע אשר מוצא בגמ' [צ"צ י ע"א] שאמר אם אלהיכם אהב עניים מפני מה אינו מפרנסן וכו' ע"ש. ומנהגו הרע הזה הי' מפורסם לכל. עד שהעניים הי' מונעים רגליהם מלסבב את פתחיו. צידעם כי תמורת כסף ואוכל ישיגו ציונות וקללות ולפעמים גם הכאות גדולות. כי לדברים הללו לא הי' בני ביתו קמלנים כלל. וגם צידעם. כי בזה רצון אדונם הגביר הם עושים. וכן כאן לדאבון לב העני הזה בא הגביר לבית מדרשו. רנעים אחרים קודם יציאת הלומדים משם לעבודת הבוקר. והתחיל לסבבם צהלות וצפולפולים כדרכו. ולא יכלו להתאפק ויספרו לו את גדולה העני בתורה שממש האיר עיניהם בחריפותו ובקיאיותו. וישמח הגביר מאוד באשר מלא בבית מדרשו איש כלבדו לפלפל עמו דכל הלומדים שם כאין נחשבו למול חריפותו. ויפן הגביר אל העני והתחיל לתהות על קנקנו ויבן כי לא הגידו לו עוד החני מחכמתו ויהמה מאוד. ובהך כך הלכו כל האנשים לבתיהם וייראו מהגביר לבקשו לאכול אללם. כי חשבו דהגם שהגביר הוא קמנן גדול ושונא עניים הוא. אולם לאשר ראו גודל השמחה שיש להגביר עמו חשבו בצירור שיקרא לו לארוחת הבוקר וגם יעניק לו מטובו. ולכן לבושה הי' להגביר אם יקראוהו אללם. ובכן הלכו לביתם וישאירו את הגביר והעני באמצע פילפולם. וגם הגביר הפן שכמו אל"כ לילך להיכלו. כבוד אומר כולו. ואמר אל העני אני מצקש מכבודו הרמה. בעוד שעה קטנה אשב עמי לאכול עבודת הבוקר. לכן ימחול לבקרני אז בסיכלי. והעני כשעמו זאת שמח מאוד. כי יחיה את נפשו האומללה הנמוגה מפני זלעפות רעב. ואין באפשרות לו בשום אופן מחמת מדת הבושה שהי' צמדה גדושה למאוד לבקש צפיו כ"ל. ועתה נקרה לפניו מקרה חשובה כזאת. וחשב כי הגביר רמז לו שיבוא אליו לארוחת הבוקר ולכן שמח מאוד :

וכן היה כאשר עבר שעה קטנה נכנס העני להגביר. ובצואו רק על המפתח רץ מיד הגביר לקראתו בשמחה ואמר לו בואכס לשלום. ולקחו בשתי ידיו והוליכו לשולחנו המלא מכל מעדני עולם. וכלי כסף והבזו מפיקים כוגה בכל הבית הצנוי לתלפיות. והושיבו בסמוך לו על ספסל נאה והעני שמח מאוד בחשבו שבעוד רנעים אחרים תשוב נפשו וחיותו. אבל באמת הגביר לא עלה כלל על דעתו לקרוא לו לאכול. והתחיל מיד לפלפל עמו בלימוד כדרכו והמוג של כסף צידו. ובין כל קושיא לפירוקא. תחב הגביר המזוג לתוך המאכלים והמעדנים וחטף לתוך פיו. עד אשר השלים לאכול כל שצטו אז השלים גם את הפלפול ציניסם ונתן לו להעני שכעת ילך בחזרה לבית מדרשו. ומצקש ממנו שבעת עבודת הלהרים יכבדהו לבקרו עוד הפעם. ובכן הלך העני ממנו באין אונים וכה. ובכח האחרון גרר את רגליו העיפות לבית המדרש. אולם לאשר הי' הפני הלוה לדיק וישר דן את הגביר לכף זכות. אולי לא עלה על דעת הגביר שצדין לא אכל היום [בדרך הדיקים שמקיימים את מאמר חז"ל [אבות פ"א מ"ו] הוי דן את כל האדם לכף זכות. ויש לרמז בזה עפמ"ש הגאון רבינו הברן הקדוש מלובלין ז"ע ב"ס"ק פני לדיק" בראשית [מאמר טו וש"מ] דכתיב עושה טוב וצדק רע והלא לא נזכר כלל בתוה"ק בריאת רע. אך הענין דאי' [ברכות יא ע"ב] דאנשי כנה"ג תקנו עושה שלום וצורא את הכל ע"ש. והיינו משום דמלת כל מורה על היפך מהטוב משום שמכל היפך יולמח הטוב. וכמ"ש זוה"ק [ח"ב קפד ע"א] לית

לית נהורא אלא דנפיק מנו השופא וכו'. ולפ"ז נרמז בריאתו דע במ"ס וירא אלקים את "גל" אהר עשה וגו עקדה"ק ע"ש צאורך וברוחב כי הם מחוק לחיד וקלודין לטינים. וזהו ו"ל שרמזו חז"ל במ"ס והו"ן דן את "כל" וכו' דלכאורה מלה "כל" מיותר. אך זה לרמז שאפי' בלדס רע שמרומו במלת "כל" כל זמן שלא חדע על ברור שמחכוון בדבר ההוא להרע לריך אתה לרדוג לכף זכות. ונקמו חז"ל "האדם" ולא אדם לרמז למה שחילק ר"ם ז"ל בתום' [יבמות סא ע"א] והבין כי אהמ"ל הוא אהבך] וזפרט שלא ידע מטבעו הרע של ה:ציר. לכן חשב לנכון דכאשר פקד עליו לברא אללו בעת סעודת הלהרים ודאי שאז יאכילו וישקפו כמובן :

ובבן הלך העני צפחי נפש ובזלעפות רעב צחורה לביהמ"ד וישב עלמו ללמוד בשקידה כל עוד נשמתו בקרבו. ולא סיפר מזה להלומדים. כי אמר יעבור עליו מה. ולא יכול לשנית את טבעו. וכאשר זה איזה ימים שלא בא מאכל לפיו ועדיין חי הוא. כן יוכל להמתין עוד איזה שעות לסעודה להרים ולא יטרך להלבין את פניו. והלומדים כאשר ראוהו יושב ולומד בחורה. חבבו בטרור שאכל אלל הגביר. ומיראתם את הגביר שלא יעלה עליהם חמתו. יראו לדרשו ולחקרו על זה. והשבו לקרוא אותו להכל אללם בסעודה להרים. אך כאשר ראו אז שאלך שוב להגביר. יראו מלבקשו על זאת. והנס שידעו רוע לב הגביר. מ"מ לא היסה פליאה בעיניהם מה שנקרא לשולחטו זה פעמים. כי ראו גודל השמחה והכבוד שצדו הגביר. ויהי כאשר בא העני פעם שנית להגביר. רץ מיד לקראתו בשמחה עלומה ויכבדו עוד יותר מן פעם הראשון. וישיבו סמוך ממש אללו. והשולחן הי' מלא מזל מעדי שולם. אבל כמו מאז כן עתה לא נתן לו כלום לאטל רק פלפל עמו בלימוד. והמזלג בידו וכפפת בפעם תחבו צמיני מעדנים ולקחו למו פיו. וכאשר הם האוכל מעל השולחן כן הם הפלפול ביניהם. ומיד שלחו מצינו בקיבה ריקה ובזלעפות רעב. והעני לא הי' עוד ביכולתו לנשוא הרעב. אבל גם כאשר לא הי' יכול לשטט טבעו בשום אופן ולבקש משום צרי'. לכן הלך במעט כמו האחרון לתוך העיר פנימה. כי שם בודאי ימלאו אנשים שיכירו בפניו אחרת הרעב. אולם אהה. כאשר בא לרחוב העיר הגביר עליו הרעב בחמת כמו סדול. ואחוז הבולמס ויפילו ארצה חלל מת נפוח כפן ר"ל. ובעיר כאשר מלאו עני אחד מת לקחורו וסיהרורו וקברורו צאין ידוע מי הוא ואיזה הוא. רק בזאת שהי' ניכר בפניו ומלבושו טעני הנהו. העני מת ואיננו כי לקח אחרו אלקים ושבק לן ולכ"י חיים. והארץ כיבה את גוייתו וגם את חטאת הגביר ציחד. אבל הקצ"ה היודע העלומות החפץ בלדקת הרשע ולא יחפון במוחו כ"א בשבו מדרכו ומה. לא חפץ שיכסה הדבר במשאון. וגילה הדבר באופן נעלה כאשר נספר אי"ה :

והגביר היה מנהגו לעשות בכל לילה וילילה "טיקון חלות" בצרכות גדולות ועלומות. בצית המדרש שלו. ולכן נתן לו לשומר הביהמ"ד שכל לילה וילילה יגרש את כל האנשים משם ויסגר הפתח במנעול הטייב. וישמוד הכן לקראת בואו לערוך הטיקון חלות ויפתח לו הפתח. וזאת היסה מיראתו שלא יתגנב שם איש לגנוב דבר מה. וגם כדי שיעריך הטיקון חלות בהתבודדות. וכן הי' בלילה הו צחלות הלילה בא לבית מדרשו ומלאו נעול והשומר פתח לו ונכנס. אולם רעדה אחזתו באשר שמת קול נעדי איש צביהמ"ד. וצחרון אפו רץ לחוץ אל שומר הפתח והתחיל להטותו. בלעקתו הלא אתה מוזר ועומד ששעפת נעילת הדלת לא ישאר שום אדם בכאן. ואיך לא נתח לכך והנחה בלילה הזה אדם אחד אולי גנב הוא. ויתגלל השומר ויאמר בי אדוני חי נפשי כי קודם שנעלמתי בשנחמי בכל הביהמ"ד ויראיתי שלא

תפארת הצדיקים

שלא נשאר עם שום צנ"ח ואולי דמיון הוא לאדוני. וכשמוע הגביר דברים הללו. הבין שאין בהשומר שום חשש רק התגנב ככאן א' מהגנבים הגדולים אשר גם מהשומר התגנב. והוא כדבר היוצא מן הכלל. לכן הגיח אצלו מן השומר. ורץ מיד ברובו להביאמ"ד. ורצה לכבד במתנת ידו את האיש הגנב לפ"ד. והתחיל ללעוק הוי גנב איך העזת פניך להתגנב בלאט במקום הקדוש הזה. וכי דברים שכקדושה אחת רוצה לגנוב. וכרגע הרים ידו להכותו אבל תיקף לעק האיש להגביר הרף ירך וגם הלחה אל תיגע בי. כי מות תמות כרגע במקום הזה. וכדברו „גליה לרעי' ונפל כהורא צבי מדרשא". וחזיון נורא נראה לפני הגביר. העני הנ"ל בדמותו ובצלמו. אבר ראשו ציוס הזה. רק שהי' לבוש לבנים מלבושי מתים. ויחדד הגביר מאוד ורצה לצרוח מבית המדרש. אז לעק העני המת עמוד צבי עמוד כי דבר לי אליך. ואם לאו תדע כי בנפשך הוא. ובע"כ הוכרח לעמוד. ומהגם שמרוב הפחד נשאר נלב כמו דומם. ויאמר לו המת תדע שאנכי הטני הלמדן אשר הייתי אלך ציוס זה ב' פעמים בעת שבחך על סור ה'בשר. ולי לא נחת כלום. הגם שבחואר פני הייתי ניכר מאנשי נפוחי כפן רק פלפלת עמי בחורה. ובשציל רוע לכך וגודל אכזריותך אשר לא נשמע כמוהו. הוכרחתו לילך העירה. ובעצור שנבר עלי הרעב נפלותי מת ברחוב. וישראל רחמיים צבי רחמיים כאשר ראו איש טופל מת קברוהו בו ציוס. אבל כאשר באתי לפני ב"ד של מעלה ועייני בדין נתנו לי מקום חשוב למאוד בג"ע. אך ילא הפסק דין שלא אבוא אל מקום מנוחתי. רק עד שאקרא לך מקודם לדין. ושאלתי למה והשיבו משום דאמרו חז"ל [שבת קמט ע"ב] כל מי שחזירו נענש על ידו אין מנכיסין אותו במחילתו של הקב"ה שנ' גם עונש ללדיק לא טוב אלא רע וכתוב לא יגורך רע עי"ש [עו"ב ע"ב] [כ"ב ע"א] בתום ד"ה אלא וכו'. ואתה האכזר אשר ברוע לכך הרגת איש בודאי שהיענש עונש גדול מן השמים על ידי. לכן אין ביכלתי לנוח במקום המגיע לי עד שהמות והעמוד עמי לדין ותטול עונש המגיע לך. אך שאלתי מב"ד של מעלה. ואמרתי הכה אני מוחל לך בלב שלם ותכניסו לי במקומי. והשיבו לי שבעיני הזה אין הצרירה בידי. רק זאת נתנו לי רשות באם אתרצה בזה. שאבוא אליך ואראה לך מקום ועלה איך שתוכל לתקן החטא הגדול הזה שחטאת לאלקים ולי ולהרבה אנשים מעורך ועד היום הזה. ונטלתי עלי הדבר הזה למען אהבת החורה אשר נמלא בך. ולמען להורות תשובה לרבים. ואם תקבל עליך ענין התשובה והתיקון ותעמוד בה אז טוב יהי' לשינוי. ויהא סר עונך וחטאתך חסור. ואם לאו תמות מיד ותעמוד עמי לדין:

והגביר עומד ושומע דברים הללו וארכבותיו דא לרא נקטן. וגופו מלא זיעה וחלחלה ופיו סהום כאלס. רק בדוחק גדול התמלטו דברים הללו מפיו. אני מקבל עלי כל מיני תשובה וסגופים שבשולם שתתן לי. אך יסיר מעלי את מר המות. והנפטר שמח בשמעו זאת ואמר הלאי אובה לזה שתעמוד בתשובתך ולא יאיר לנו. רק זאת עשה ציוס מחר בשעה פלונית תיסע להיער קרוב להעיר במקום פלונית. ושם תמלאני ואז אליע לפניך תשובתך על נכון. רק הוי זהיר מאוד שלא תגלה מזה לשום אדם כי מות תמות כרגע. ואשריך שאתה חי בהאי עלמא. שביכלתך עדיין לתקן כל סיג ופגם. אבל אנכי שכבר נמלאחי בעלמא דקשוע. א"א עוד לתקן הקלקולים כמ"ש חז"ל [עירובין כ"ב ע"א] היום לעשותם ומחר לקבל סכרם. וכשסיים הדברים נעלם משם. והגביר נשאר עומד יחידי צביהמ"ד בפחד ורעדה גדולה. ובכבודות גדול נשא את רגליו לביחו וישכב על מנתו. והתחיל לחזור על הדבר ולחשוב מה הי' בכאן ומה עבר עלי' בלילה הזאת ומה יהי' הלאה. ויתהפך על

מעטו כחולה ל"ע וגמחי גנח וילולי ליל. עד שהקילו מזה בני ציחו וישאלוהו ברעדה מה זאת האם איננו ח"ו בצריאות. ויערס הגביר ויאמר אין כלום חלילה. רק אחמול קבל מכהב מעיר מרחק במדינת הים לבוא שמה בשביל עסק גדול. ולריך להניח ממון רב בהעסק. וגם הנסיעה לריך לשהות זמן ארוך איזה שבועות. ובעבור זאת נגזלה ממנו שנתו. כי עדיין לא נסה להשיג רגליו על ארץ רחוקה כזו ורעיונות שונות חולפים עוברים בקרבו. ובכל זאת הסכים לנסוע כי מקוה שהריוח מהעסק יעלה להון רב. ולמחרת בבוקר יעשה הנסיעה מיד ומקוה לחזור לציחו בעוד ב' שבועות וכדומה :

יִרְדֵּי הצוקר אור וישכס הגביר והתחיל להכן עלמו על הנסיעה כדרך הגבירים. וינו לרחוס את כוסיו האצורים בהמרכבה הנכבדה אשר לו וילבש את מדיו היקרים ויפרד מאנשי ציחו לשלום ויתחיל לנסוע. ויהי כאשר בא לפני היער אל המקום אשר קבע לו הנפטר. וישא עיניו וירא את הנפטר עומד שם. וינו על העגלן שיעמוד וימתין שם על הדרך כי מוכרח לילך ולהתרחק קצת בעובי היער בשביל עשיית לרכיו. ויהי כאשר בא למקום אשר עמד הנפטר. שמה לקראתו ואמר לו בואך לשלום. טוב עשית שבאת והלואי יהי יליאתך כצילתך. ועתה אסדר תשובתך. קודם כל הכיר מעליך המחללות הנכבדות אשר עליך. וכן עשה ונשאר ערום כיום הולדו. ואח"כ הראה לו מונח שם הכריך מלבושים ישיגים ומיושנים קרועים ומטולאים טלאי על גבי טלאים וזה לו לבבש. ויהי כאשר לבשם כשתנה מיד פניו עד שלא הי' באפשרות כלל להכירו. וכדמה לפני המחזיר על הפתחים זה זמן ארוך וגם תואר פניו כחמלאה קמטים. ואחר זאת אמר לו הנפטר עתה לך בחזרה לעריך דייקא ותשב עלמך ללמוד צביהמ"ד בשקידה גדולה יום ולילה. ואל תספר ולא תדבר מזה עם שום אדם שבעולם וזאת בטוח אתה שאין מי בעולם שיכירך כי חזות פניך יעיד בך לפני ואציון שאין דוגמתך בעולם. והי' אם תרעב אינך רשאי לבקש משום אדם שבעולם שום דבר להחיות נפשך. וגם אם ידרשו ויבקשו ממך אנשים שתקבל מהם דבר מה אינך רשאי בשום אופן שבעולם. רק באם יגבר עליך הרעב עד כלות נפשך. אז רשאי אתה לילך רק לציחך דוקא לבקש ליתן לך איזה דבר מאכל. אבל אכור אתה לגלות להם מי אתה ומהנעשה עמך. וגם לישון אינך רשאי כי אם צביהמ"ד על הארץ. ותסבול כל מיני נער וסגופים שיגיע לך מדבר הזה. וכך תנהג עלמך שנה חמימה. ואל תשנה דבר ולא חני דבר מכל אשר דברתי לך. והי' כחוס השנה תבוא אלי בחזרה למקום הזה ואומר אליך מה שחעשה הלאה. ומה טוב ומה נעים יהי' לך וגם לי אם תעמוד בהשבתך בשלימות. אבל חלילה אם תחזור אפי' יום אחד מכל מה שדברתי מות תמות כרע. וגם תעמוד לרין בצדש"מ. ואחרי כוס הדברים הללו פרח לו האיש מעולם האמת. והגביר קבל עליו התשובה באמת ובתמים והלך מיד להעיר וישב עלמו ללמוד צבית המדרש ושום אדם לא הכירו. כי הי' נדמה לכל כעני ואציון המחזיר על הפתחים זה שנים רבות ל"ע :

העגלון שלו כאשר המתין כמה שעות על אדונו הגביר ואינו. התחיל לחפשו בהיער ג"כ כמה שעות אבל כמוצן. לא מלאו. הוכרח לחזור העירה וסיפר לפני בני ציחו את כל הנעשה. ובני ציחו עשו רעש גדול ושלחו שלוחים על כל הדרכים לחפשו וגם שלחו דילוג'ר' לכל מקומות סביבותיהם. אבל כמוצן אין קול ואין שונה. ונעשה במוהם שודאי מלאו אותו גזלנים בהיער והרגוהו ואת רכושו לקחו. בני ציחו הכו ראשיהם בהכתלים וזעקו מרה. אבל הדבר מוחלט אדונם הגביר אינו. אבל עדיין היה להם קצת נחמה שימהינו שבעיני הזמן שקבע להם לבוא

לבוז בחזרה לביטום. אך כאשר השבועיים ימים הלפו ועברו ואדונם איננו. וגם שים ידיעה בעולם לא השיגו ממנו אז חשבו לכונן כי מה צטיבם הנ"ל. וימרטו שער ראשם ויבנו תמרוקים לאין שיעור. אבל מה יועיל הנביר איננו והוכרחו ליטב עליו אכילות ל"ט כדון. אבל בשו"א לא הו' להם באפטרות להתנחם עליו. כמ"ש [רש"י ז"ל פ' וישב] דעל החי בלתי אפשר להתנחם עי"ש. ולכן היה נרחם נרם. ויהי כל יום ויום נעקתם וזכיתם מרובה משל חבירו :

והנביר כאשר פרד מן הנפטר וישב עלמו ללמוד כל היום. התחיל לו לירעב אבל בכל כחו למד וגבר על הרעב. אך כאשר פרץ עליו צחמת כחו ולא הו' עוד צחמו ללמוד ופניו נשחמה ככרום. אז הביט אנשים צביהמ"ד שזלעפות רעב אחזרו ויבואו אליו לבקשו שילך אללם לאכול ואמרו לו שלטכוד יהי' להם זאת. כי רוחים שח"ח הוא. אבל הוא הירב נגדם במה שהשיב להם דחוקים שונים. ובקשוהו שפ"פ יאכל ממה שיביאו לו כאן וכמוצן-גם על זאת הוכרח להרצב נגדם כנ"ל. ומה להם לעשות עוד וילכו לדרכם. והוא כאשר ראה נרמו נרם. רצה לילך לביטו להשיג איזה דבר מאכל להשיב נפשו האומללה. אך כאשר עלה על מחשבתו הנכונה ציחו הרעה שחמורת להם ישיג הכחות וגדופים וקללות מנמרות. אז רעדו אחורו. ונרמו נמכפלה לו בזכרו שהוא הו' בעוברי ציחו צוה. ויבחר מחנק לפשו מליגך לביטו הרע. אולם בעבור איזה ימים שלא בא שום אוכל לפיו וראה שעוד מעט יעו-מן העולם. הוכרח במר נפשו לילך לביטו לבקש איזה דבר מאכל. ויהי כאשר בא המוך לביטו נשמע לאזניו קול כהי ובכי תמרורים אשחו. נעקה הוי בעלי יקירי ובניו טעקים הוי אביטו היקר. איך הנחה אותנו כלאן בלי רועה. מי נתן אותך למשיסה ולבוזים וקדומה דברים הקורעים לב. אז נכמרו רחמיו מאוד ובכה בבי גדול ושכח הרעב ורצה לחזור. אבל כרגע הנביר עליו טוב הרעב. וקרב עלמו לאט לאט אל הפתח. וכמו כח נעלמה דחפיה לסק הצית ויאמר בידיים שטוחות נא תנו לי דבר מה להשיב נפשי כי זה כמה ימים שלא בא שום דבר לתוך פי. אכן כמענה על בקשתו פתחה המשרתת את פיה בחירופים ובגדופים ולעקה מה לך בכאן אתה נבל ובוזי. הערם תרע כי בכאן אינם נוחים. ומלוה ועומד אני מפי אדוני הנביר על זאת. ובפרט היום הזה שהוא יום האניה ואניה בכאן שאדונינו הנביר נאבד פתאום והי' לברות שיני החיות וא דגי הים. איך מלאך לבך הכוזי לבוא לכאן. לך לחמה חלקים נבל פן ארון גלגלתך. הלא ראה בעיניך בוזי איך אדונינו הנבירה ובניה יושבים על הארץ. בזוכים ומרטיים שער ראשם על עטרת ראשם ומחמד עיניהם שנפל מהם :

והנביר אף שראה נרם נפשו צביטו. ועוד הגדיל נרמו שאין יכול לנלות עלמו. שברגש ה' הו' יכול להפוך את אכלם ליו"ט. ועוד יותר שנפקחו עיניו לראות את הטבע הרעה מאוד ששחל בלב אנשי צ"צ. מ"מ נרם הרעב הו' עולה כעה על גביהם ולא רצה לזוז מחפתן ציטו עד שיחוננו אותו בדבר מה. והמשרתת נעקה עליו צקולה עד ששמעו אשחו ובניו. ובמר נפשם רצו כולם אליו והכירו ודחפוהו מעל מעלות ביחס ארלה עד שכמעט נשברו אבריו. ומעט מעט הקים עלמו ובכה בכה רבה. אולם כאשר הבין שעוד מעט תלא נפשו מחמה הרעב. אמר יעבור עליו מה שצ"כ וב"כ יאבד נפשו האומללה מן הארץ בעוד איזה רגעים. והלך עוד הסעם בכחו האחרון ונסה לפתוח הדלת. אבל כבר הייתה מהוגרת היטיב והקיש על הדלת ולעק ובכה. אלא תרחמו עלי תנו לי דבר מה לאכול כי עוד מעט תלא נפשו. אבל אין קול ואין יונה וכאשר ראה כך נעל אבן ושבר את החלונות.

ואו היתה תבוסתו שלימה כי כואבים נפלו עליו כל ז"ב והטוהו מכת לחם. אבל כאשר נכנסו לביהו בחזרה עמד מן הארץ ושוב שבר את החלונות. ובני ביתו ראו שלח יוכלו להישמע ממנו. לוי להמשרתם שפתן לו הפתחים הישנים ששרי במים עבור התרנגולים. והוא שמח עליהם כמואל שלל רב. והי' צפוי כדבש למהוק. כי עכ"פ השיב את נפשו מזלעפות הרעב. ובכה אכילה הזו הלך בחזרה לביהמ"ד ושקד על ההורה והעבודה כמה ימים. וגם אז בקשוהו אנשים רבים שיאכל אללס או ליהנות מממונס. וכמוכן הוכרח לסרב עד עבור שוב איזה ימים שהרעב פרש עליו כנפיו. וראה שאין עוד זכחו ללחם עם איז גדול וטרא כזה. הוכרח עוד הפעם לילך לביהו. וכמקדם כן אז השיג את בני ביתו גונחים ומיללים על אביהם הגביר. וגם אז לא קמנו את יריהם מלחלוק לו מהלומות ומכות רעים וגנאמיס. במקום נחינה לחם. אך כאשר ראו בזהרונה כי לא יכלו לפטור מאתו בשום אופן. ליווי גם אז להמשרתת ליתן לו פתחי לחם הנ"ל בלירוף גופים ומרופים. והוא לקחם ואכלם בחשק נמרץ. ובכה אכילה הגונה כזו למד הלאה כמה ימים וכן עשה כפעם בפעם בעת נחתו בו חילי הרעב ר"ל עד כלות נפשו :

ואנשי העיר ראו כן תמהו הנמלא כזה ת"ח גדול ועוסק בחורה ועבודה ימים וילות. וכל אחד ואחד רזזה להעניקו מטובו בכבוד. והוא אינו רזזה בשום אופן ליהנות מבו"ד. רק יתענה כמה ימים. וכשמגיע עד כלות נפשו. ילך לבית הגביר אשר לא נסה עוד עני ואביון לדרוך על המפתן שם. ואחר הכאות וקלות יקבל איזה פתחים אשר כמעט אינו ראוי עוד לאכילת אדם. וזאת יספיק לו על כמה ימים. והסכימו בדעתם שאין זה כי אם איש משוגע ומטורף דעת ר"ל. ובכן נעשה מפורסם למשוגע ר"ל והי' למשחק לגערי העיר. אשר רזו אחריו כפעם בפעם והדרכוהו מנוחה וחלקו לו מהלומות כדרך הגערים. אמנס בעיני ז"ב בעלמס היה כחזק כן לאיש משוגע כי מי לא יאמר כן על הנגה משונה כזו. ולכן כאשר הי' כילים וקמניס ולא רזו לראות מעולם גם את פני עני ואביון. כן נפשו עתה אללו לפורניס. אבל לא רק בפתחי לחם יבשים לבד. רק גם להשתעשע עמו בכל פעם שזא אללס בעד הפתחים. כדי לשבח קלת את יגונס הרב. אשר עלזו על אביהם הגביר. ויהי בכל פעם אחרי עבורו עליו כמה ימים בתענית. וזא אללס בהכרח גדול. אז כאשר דרך רק על מפתן הבית. נטהוה שמחה גדולה בין ז"ב. ובתרועת קול שמחה הריעו לקראתו "המשוגע בא". ואז התחיל המחזה זה סחבו בראשו וזה ברגליו עד שהביאו אותו להבית פנימה. זה שחר את פניו באפר. ויהי ליה לו לרקד ולומר כדרך המשוגעים. והוא הוכרח למלאות רגונס כדי שישיג הפתחים. וכאשר עשה כן כמה שעות. אז השיג הפתחים בלירוף כמה הכחית ודחיפה לחץ. וכן נהג עלמנו כל השנה בתבוסה שלימה וטראה כזו אשר ישתומם כל הקורא זאת :

ובאשר חס השנה הלך לו הגביר להיער למקום הטועד ומלא שם את העני הנפטר עומד ומלפה על ביאתו. ומיד אמר לו אשריך שזכית לעמוד בנסיוןך הגדול ועשית תשובה שלימה כזו. אשרי לי שאזכר מיד לבוא למנוחתך. ואשרי לך שעוד תטב בשיבה טובה ורעננה בעוה"ז. ושכרך גדול בעוה"ב. כמ"ש הו"ל [בברכות לד ע"ב] במקום שבעלי תשובה עומדין ל"ג אין יכולין לעמוד. ועתה הסירי מעליך המהללות הבזויס ותלבש בחזרה את המחלות הנכבדות אשר הנחת אותם בזמן זה שנה. ויהי כאשר לבש צדיו השיג את מ"ור פניו בחזרה כמקדם. וכל אשר יראה אותו יכירו שהוא הגביר אשר נאבד זה שנה. ואח"כ ליה לי הנפטר

תפארת הנדיקים

סיקה אהו גם המלבושים הכוזים הגיל וילך לביתו. וידע מהיום איך להתנהג עלמו בכלל. והמלבושים הכוזים בפרט. ובהם חס הדבר. כי זה קיים באמת. ופרח לו האיש מעולם האמת. והנביר כאשר חשב שאם יבוא פתאום לביתו. יוכלו למות מפחד ומשמחה. כי ידע מכל אשר נעשה בביתו. לכן גם אל הערמה פניו. והיה דרכו בראשונה שבה לבית מלון אחד איזה מילין מעירו. ובבואו נעשה רעש ותמרון גדול. כי בין מתים נחשב גם. רק הוא דחה אותם באמהללות שונות שמרוב הטרדות נתרחק בכל פעם הלאה לארץ מרחקים. ומרוב טרדתו במסחר נשכחו כמה מלבו כל ב"ב אפי' לפקדם במכתב. וזהו ליתן לו חדר מיוחד להיגפש גם טרם בואו לביתו לשמוח עמהם. ואז התחיל לכתוב מכתבים שונים לב"ב. במכתב הא' כתב זמן ערך חמש מיום נסיעתו. איך נעשה מוטריד מאוד ואינו יודע לכוון יום בואו. ויאלץ לחון. והניחו בהבי דואר גם. ושם הלך לחדרו וכתב מכתב ב' ערך כמה חדשים אחרי נסיעתו איך שמבקש שליחה מב"ב על התמזהמה כ"כ בדרך כי נאחו בסבך המסחר. ומחכה לבוא בעוד חודש ימים. וכן כתב כמה מכתבים כזה. עד שבמכתב האחרון כתב שביום הזה בודאי יבוא לכוון בלי שום ספק עוד. שכבר גמר העסק בב"ב. ומבקש שיביאו לקראת בואו כי מתגעגע מאוד לראות פניהם ולהתעלם אתם באהבים. והמכתבים הללו באו יחד לב"ב ונעשה רעש ושמירה גדולה לאין שיפור ואין ערך ומגדל שמחתם לא חקרו ולא דרשו כלל ענין המכתבים. רק מיד יבאו לקראתו בבגדי יו"ט. וכאשר פגשו אותו נהווה שמחה עלומה. אשר ילאה כל עט סופר לחרות ולהאר אותו על הגליון. ותהום כל העיר כי מי פלל עוד לראותו:

ובאשר נחו קלה משמחתם. אמר הנביר לכני ביתו דכיון שזה שנה שנדד למרחקים וראה מפעלות אלקים פלאות וטרואות. וכל סביבותיו לבין רפאים ומתים חשבו אותו. ע"כ ראו שיעשה סעודה גדולה למאוד כיד הנבירים האדירים. וישלחו לכל אנשים נכבדי עירו ועירות הסמוכות להיקבץ אליו. על הסעודה וישפר לפניהם נפלאות השי"ת. וכן היה ובאמצע הסעודה כטוב לבם ביין שאל הנביר את בני ביתו אנה תאמרו לי. איך היה ביכולתכם לחיות שנה שלימה בלתי יודעים איזה מקומו. ובלא שום מכתב מומי. כי אני בכל עת זכרי אתכם. תראה עלה על ראשי שלא תוכלו לחיות בלתי אחי. ודמיהו שחלילה אתהנהל מרוע פניכם מרוב הלצר. ולבסוף ב"ה עביתם שמחתם כשיהם. אין זאת רק שלא דאגתם עלי כלום. ויענו ויאמרו אבינו היקר תדע שבמים הראשונים שלא ראינו אותך הי' הלצר גדול מאוד. עד שלא היה באפשרות להכיר אהנו מרוע פנינו. ומי יודע אם מנאה אהנו בחיים. רק לולא איש משוגע אחד היה יולא ובה אללנו שהיה משמת אותנו כפעם בפעם והשיב נפשו העגומה. וזאת החזיק את היינו. ויספרו וישארו ענין האיש המשוגע המשונה במעשיו. לפני אביהם הנביר. ויאמר אליהם הנביר איש משוגע כזה מאוד חפלי שתביאו אותי אלי וראתו. כי כפי אשר תספרו לא נשמע כמותו. ויענו ויאמרו טוב אבינו היקר. ויראו מהרה החולה לחפשו ולהביאו. וכאשר לא באו מהרה כ"כ. כי כמובן לא הי' יכולים למלאו. ויבקש הנביר לכל המכזבים שיפזרו על כל העיר לחפשו ולהביאו. כי כ"כ גברה התשוקה עליו לראותו עד שלא יכול למוח ולשקוט. וכדי לעשות נחת רוח להנביר עשו כן והתפזרו לכל רוח לחפשו. אבל הי' ללא הועיל והלצטערו מאוד. ובתוך כך התנגב הנביר לחדרו וחלץ מעליו כל מלבושיו והלביש הבגדים הכוזים הגיל. והשיג מיד את הארז פניו שהי' לו בעת נחשב למשוגע והלך לחון. וכאשר ראוהו נהווה שמחה גדולה

והריעו לקראתו „נמלא המשוגע“ ונקול תרועה גולית אוחו להגביר לשמחו. ומכל עברים חלקו לו מהלומות ע"מ שלא מלאוהו עד הגה. אבל מה שהתמומו שבאו עם המשוגע אל בית הסעודה. ולא מלאו את הגביר וחדרה נפלה עליהם. והתחילו צ"צ וכל המסובים לחפשו. אבל טרחו כמה שעות וללא הועיל היה. וב"צ שוב זכו ויללו ומרטו שער ראשיהם מלער. ולעקו הוי אבינו היקר. ובחור כך לא היה עוד על דעהם האיש המשוגע ומלט מידם. והגביר אשר לא היה יכול עוד לסבול את לערם. וראה שהוא קרוב לכלות נפשם. התנגד בצורה לחדרו ופשט את המלבושים הללו. והלביש את מדיו ופתאום ראו לפנייהם את הגביר עומד כליל בקדרו. והשמחה היה לאין שיעור וערך ונביו זכו משמחה ואמר אבינו היכן היית שכמעט פרחת נשמתינו מפחד אבל הגביר דחאם באמתלאות שונות. היות שראה שמחמהמים כ"כ בחיפוש המשוגע. הלך הוא בחור כך לפוש קלת. אכן היכן המשוגע שרלוני מאוד לראותו. וסיפרו בדמעות עינים איך שכיבשו אותו תחת ידם עד עתה. אך מרוב הלער שלא ראו אותו שכחו באיש המשוגע וכשמת מאתם. אמנם הגביר הפליר הלאה שיציאו אותו לפניו. ושז החפזו כל העם כבראשונה לחפשו. וכאשר ראה הגביר את גודל לערם שלא יוכלו למלאו. עשה ג"כ כבראשונה. אבל כאשר הי' „המשוגע“ הי' חסר „הגביר“. וכאשר היה הגביר לא הי' המשוגע. וכן עשה כמה פעמים. וכאשר ראה את גודל לערם שכמעט כלתה חייתם. אז גילה הדבר לעין כל והראה להם זה הי' הגביר והוא המשוגע. וסיפר הדבר לפני כל. מכל אשר נעשה עמו. והי' קידוש השם גדול וכולם הרהרו בתשובה שלימה. וזיהו נעשה מאז והלאה פתוח לעניים ואבזנים יום וליילה. ונפקחו עיניהם לדעת דברי רבינו הקדוש מהר"מ אלשיך זלוק"ל במאמה"כ „אם כסף הלוה את עמי את העני עמך“. דהנה קי"ל הנותן נכסיו ליהוד מזניו לא עשאו אלא להפטרופוס. אמדן דעה שלש ימים השאר דקנים. וחלק גל אחד צפקדון אללו. כן הוא ית"ש העשיר את אחד היתכן שהניח את השאר ריקס. והלא גם הם בניו. אלא ודאי עשאים השי"ת להפטרופוס על העניים וחלקם אללו. וזהו שאמר „אם כסף תלוה את עמי“ לא התפאר כי אם „את העני“ חלקו הראוי לעני. עמך הוא עכרה"ק. והוצא צפי' אזולתי הקדוש על „הספר חסידים“ סימן תצו עי"ש. ובזכות הלדקה יעשה עמו השי"ת לדקה. וישלח לנו גואל לדק צב"א :

ומשום שש"ימתי בעניני צדקה. אביא כאן איזה לקומי
 גרגרי זהב. מכ"ק אאמו"ר הרב הגאון החסיד האיטתי
 הריף ובקי בנגלה ובנסתר בגש"ק כקש"ת ר' מרדכי
 זאב זצוק"ל זי"ע. האבד"ק קאלביעל. בעהמ"ח ספר
 קול הרמ"ז ועוד

ברכות [דף ג ע"ב] כיון שעלה עמוד
 השחר וכו' אל וכו' עמך
 ישראל לריכין פרנסה. אמר להם לנו
 והתפרנסו זה מזה. אל אין הקומץ
 משביע את הארי. אמר להם לנו ופשטו
 ידיכם בגדוד וכו'. משמע דבכל יום ויום
 הם אומרים כן והוא עונה להם כן. וקשה
 מאחר דשפיר קאמרי ליה ביום הראשון
 אין הקומץ וכו'. למה ביום שני חזר
 ואמר להם לנו והתפרנסו זה מזה.
 ונראה לי דדבריו צמדת הלדקה נאמרו
 בכל יום ויום. ודברי דהמע"ה תיית
 וקיימ"א

אל כלל יולד הנפסות ומחבר אותם עד
 שנעשי ממזגין שניהם וזה לאחר מיתה
 או אפי' בחיים עודנם והבין ועי' בס'
 יד מלאכי [אות שלו] ולפי סג"ל יפול
 ראינו מזה הכתוב ועי' בס' יעיר און
 [מערכת כ אות ה] ודו"ק :

צוואות התנא רבי אליעזר הגדול
 [כימן כו] בני הוי זהיר
 לכבד לפני וכו' והאכילו והסקו בביתך
 וכו' עיי"ש. להבין מה שהוסף ואמר
 „בביתך“ ונראה לי כוונתו עפמ"ש במס'
 אבות [פרק א.מ"ה] „ויהי עניים בני
 ייתך“ ונ"ל פירושו שתמן להם כהבד
 פנים יפות וזחמלה רבה עליהם כמו
 שאהה נותן לבני ביתך. פיינו אשתך
 ובניך. שלהם ודאי אהה נותן בפנים
 יפות. וזהו גם כן כוונת ההגא ראה"ג
 והאכילו והסקו „בביתך“ [אמר בגו
 דבם כף שרבוה גבריאל לפי קולר דעתי
 יש לפרש עוד עפמ"ש [מגילה כח ע"א]
 ר"ז כי הוה מדברי ליה מבי נשיאה לא
 הוה שקיל [מטעם ושוגא מחנות ימיה]
 כי הוה מזמני ליה חזיל. אמר אחייקורי
 הוה דנתיקורי בני עיי"ש. וה"ש באבות
 ויהיה עניים בני ביתך. היינו שתיקך
 בהם כ"כ שתזמן אותם לביתך. אף כי
 להם מן התמחוי. כמו שמוכה בגמרא
 שהי' תמחוי קבוע או בכל מקום. וזהו
 ג"כ כוונת ההגא ראה"ג והאכילו והסקו
 „בביתך“ דייקא שגוה יהא ניכר. שהכבד
 אהה צו. וכמו שפחה הוי זהיר לכבד
 לפני וכו' :

תהלים מא ב' אשרי משכיל אל דל
 ביום רעה ימלטוה ה'
 להבין מה דנקט לשון „משכיל“ עי' במדרש
 [רבה פ' בהר פל"ד] שמדקדק למה לא
 כתיב נותן עיין שם. ונ"ל דהנה אחז"ל
 [ב"ב י ע"א] דככל טורונסורופוס הדשע
 הי' שלא לפרנס עניים שהמשילם לעבדים
 שגרשם המלך. אמנם ההגא רבי עקיבא
 הראה לו שכלו הקדוש ששקר בימיס.
 שישראל באמת הם בניס למקום ב"ה.
 וא"ה

וקיימים דזה בל"ז. א"א. רק בזכות
 הנדקה שיפרנסו זה את זה. אח"כ יפשו
 ידיהם בנדוד ויליחו. כי אין השם יתב'
 מגליח לאדם. עד שנושה לדקה בממונו.
 ומאמין באמונה שלימה מה שנאמר „נותן
 לרש אין מחסור. או משפיע ומגליח לו
 השי"ה מעשה ידיו. ואם כל ישראל היה
 עושים כן וזרעין ללדקה אז היה מוליח
 השם יתב' שלל מכל העכו"ם ונותן להם
 והבין : ואגב אפרש הפכוך שהבאתי
 „נותן לרש אין מחסור“ דלכאורה א"ס
 הוא בלבון זרעה או בלבון הצטחה
 שהנביא מצטיח להם שלא יחסר להם.
 הוי' ראוי לומר לא יחסר. לשון „אין
 מחסור“ משמע שמעיקרא בשעת הנתינה
 גם כן אין מחסור לו. והרי לפי שעה
 ראינו שהכר לו זה שנותן. לפני ה' הן
 האמת הוא כמו שאיתא שבכל יום בורא
 הקב"ה פרנסהו של אדם וקובע לו כמה
 יכוח היום וכן בכל יום ויום : והקב"ה
 יודע שימן זה לדקה. הוא קובע לו ריוח
 יותר שיעשה כמה שימן הלדקה. ואם כן
 לפ"ז אין האדם נותן כלום משלו. רק
 שנעלם זאת מעיני האדם ונראה בע'
 פאילו משלו נותן. כדי שיקבל שכר. אבל
 באמת חלקו של עני קובע השי"ת שירויח
 צפ"ע. וזה כוונת שלמה המלך עליו השלום
 „נותן לרש אין מחסור“ למפרע לא חכר'
 שזה שנתן הוא חלקו של עני ממש
 וכסג"ל :

משלי [כימן כ"ב] „עשיר ורש נפגשו
 עושה כולם ה' „נראה לי
 ביאור פהבוב כמו למשל יולד חרס כאשר
 רואה שכלי אחת אינו ניט נקי ואינו נאה
 כלל. ואחד נקי ונאה ביותר. מחזיר
 שניהם אל הקופה של טיט ולש אותם
 ביחד היטיב. ונעשו שניהם מזוגין צבוב.
 וכן „עשיר ורש נפגשו“ מלת „נפגשו“
 מורה שם מחנגדן זה לזה. שהעשיר
 אינו מדבר דברי פיוסין להעני. וכן
 הפני יש לו תערומת על העשיר. אז
 עושה כולם ה' פירוש שמחזיר שניהם

פעם אחת באתי מן החדר . וזקנתי
 מאאמור"ר זוק"ל הנ"ל
 בפקודת מורי . נמרח שבת . ושאלתי
 למה . והשפתי כחוצן ללמוד מתן תורה .
 כי הי' אז קודם חג השבועות . ושאלתי
 כדרך ששאלים לטליא בלויא פרק יש
 ענין זה . והשפתי בפרק אמר ר' עקיבא .
 ואמר לי האם אפה יודע למה קצטו
 חז"ל מתן תורה בפרק ארע"ק . דהענין
 הוא דאחז"ל [מנחות כט ע"ב] פשטה
 שעלה משה למרום וכו' . אל אדם אחד
 יפ' ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש
 וכו' . אמר לפניו רבשי"ע . הראהו לי
 וכו' . אמר לפניו רבשי"ע יש לך אדם
 כזה . ואתה גותן תורה על ידי וכו'
 עיין שם . ומפני זה קצטו חז"ל מתן
 תורה . בפרק ארע"ק . להראות שהי' ראוי
 להיות מתן תורה על ידו . ע"כ דבריו
 הקדושים . ומיבן שאאמור"ר זוק"ל כיוון
 בזה ענינים נבוכים רק לפי שהייתי אז
 טליא לא אמר לי יותר . [ועכשיו שזכית
 להאיר הגדול של ספרי קודש . מכ"ק
 אדמו"ר הנאון הקדוש רביט צדוק הבהין
 מלונגלין זוק"ל זי"ע . יוכל על הפסג
 כהבונה לרוות בהם למאז . בענין זה
 במאמריו ה"ק' לפורים וש"מ ואכמ"ל]
 ונ"ל בנו הלעיר הנ"ל לרמו ק"ס דברי
 קדשו של אאמור"ר זי"ע הנ"ל . מ"ש
 בנמרא שם שהשיב לו השם יתב' למשה
 על שאלתו הנ"ל . „שחוק כך עלה
 במחשבת לפניו והענין בזה דהנה תורה
 שבכתב הוא בחי' מנשה . לפי שהיא פי'
 עשיה . כמש"נ באמצע אלקים מרזע של
 הלוחות . אבל תורה שבכ"פ הוא בחי'
 מחשבה . שלא התורה . לכותבה רק הוא
 מחשבות לב' הסחמיים . ימה שמוציאים
 החכמים בפיהם הקדוש . הוא התגלות
 מחשבות לבס . [זאת למדתי מחורת
 אדמו"ר דב"הן הקדוש הנ"ל בסה"ק
 „רכיסי לילה" עיין שם ואכמ"ל] . ולכן
 כאשר הלעטר משרע"ה במדת ענותו
 הגדולה

ואם אז מנרש זה בניו . עוד מחזיק
 טובה למי שמפרנס עיין שם . והוא
 דקטא לשון „משכיל" שלרין ללאה משכל
 טורנטורפוס הרשע . וליכנס לשכל רע"ק
 הקדוש . והוא אל דל הוא בנמנרתי שם
 אדני . וידוע דשם הקדוש הזה הוא נשמה
 לספי' מלכות . לרמו דהדל שביראל הוא
 בן מלך מלכי המלכים הקב"ה והבן :
אבות [פ"א משנה ה'] . יחי ביתך
 פתוח לרוחה" להבין מה לשון
 „לרוחה" היה לו לומר לרחצה . דהיינו
 לשוק . אכן „רוחה" כמשמעה שהתנא
 מרמו שאם יפטה כמו אברהם אבינו
 ע"ה שיהא ביתו פתוח לפניים . יבוא
 מיד „רוחה" לו שירוח הכזה ולא יחסר
 לאורח כמש"נ וד' ברך זה אברהם . ולא
 ידאג אם יפור משהו לפניים שיחסר לו .
 דלרובא הפיזור יהי' לו „לרוחה"

אמר בנו הצעיר הכובח והמאכה
 שלמה גבריא"ל . אעלה על
 הגליון איזה נגנרים מד"ת . שחביבים
 עלי מאוד . אידי דשמעתי אחס כד
 סינא טליא . גפה קודש ארוני אבי מו"ר
 הרהגה"ל ר' מרדכי זאב זוק"ל הנ"ל
 זי"ע :

בתובות [כ' ע"ב] האי סהדוחא עד
 שחין שנין מידבר טפי לא
 מידבר . ולא היא וכו' כח דדמי עליה
 אפילו טובא נמי . פירש"י ז"ל שרמי עליה
 לפי שטעמיהו עד בדבר עי"ש . והקשה
 אאמור"ר זוק"ל הנ"ל . הלא הי' ערות
 שאי אפס יכול להימנה . דאלל שפיאמן
 צדאי הוי לא רמיא עליהם . דלא פשאוים
 עד בדבר . ואמר תירון פ"ז . ולא
 גמירנא ארתו דילנות סיטה בי . אך כעת
 נ"ל להפיר בפסיקות כיון דעדים זממין
 מידוש הוא כמ"ש בנמרא ככמה דוכתיה .
 א"כ לא לריבוי כלל אללס שיהא רמיא
 עליהם . דגם זאת מחידושו . כיון דכל
 עיקר טהוקס חידוש הוא וק"ל :

הנהגות
 חובות
 חובות

תורה. שלומדים צו כל ישראל בכל שנה ושנה בזמן ההוא והבן. ואם חלילה שגיתי בהי"ב. אך זאת תיתי לי שלא אמרתי ובר זה מעלמי. רק ע"פ הקדמות אמיתות של אאמור"ר זוק"ל ואדמו"ר זוק"ל ה"ל. וזכאם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

הגדולה: על מה שהמאן תורה אינו ע"י רבי עקיבא. ניחא איתו השי"ת. כדרך אב רחמן שמנחם ומרגיע את הבן יקיר לו. ואמר לו שמוך בני כך עלה במחשבה לפני. היינו שצוה נחמלא מבוקשך. שצוה שצ"פ שהיא צמי' מחשבה. עלה רבי עקיבא לפני. שיקבע בפרק הקרא על שמו הקדוש. עיין גתן.

ב' גרגרי זהב מכ"ק זקני הרה"צ המקובל מפורסם בתורת ובחסידות בנש"ק בק"ש ר' שלמה גבריאל מפייעטקוב זצוקל"ה. עלה השמימה שנת תרל"ד ו' אלל.

מוריד עליו דמעות. להבין מה אפילו. וגם מה ענין מוצח לזה. אך יובן דהנה שם "מוצח" מורה על זביחם הי"ל מן האדם על ידי הקרבן [כמו שאחז"ל וזבח תודה יכבולנו זה הזבח את ילדו. וכמו"ש בצדרש שהמביא קרבן להמוצח הי' לריך להיות מקודש בכמה לשכות של כהנים כמו לשכת הסופרים לשכת הטלחים וכל אלו הי' שואלים אותו למה לריך הטלה. והיה לריך לפרט חטאו בפניהם והם היה מוכיחים אותו כ"כ דעד שבא להמוצח היה כבר ילדו זבח] וזה המגדש אשתו ראשונה נראה על הגון כמו זביחת הי"ל [כי היא טבורות זרית עמו. כמו שאיחא אין אשה כורחת זרית אלא לבעלה הראשון וכמו שאיחא [יבמות סג ע"ב] אין אדם מוליא קורת רוח אלא מאשתו הראשונה] והי' לריך להיות ניחא להמוצח מזה. מ"מ מוריד המוצח עליו דמעות כי רק על הגון נראה כן. אבל באמת אינו [כמו שכתב ירושלמי [בוטה פ"א הל"ז] זה חלק רע בצאנשים שנתן עיניו באשה לגרשה]:

בתרגום יונתן פ' שלח יג צו וכרי חמא משה ענותנותיה קרא משה להושע בר מן יהושע. והוא פניאה מה תלוי זאת בעניוה דוקא. וגם להבין למה דוקא פעל משרע"ה בשביל יהושע. ולא גם על כלב. אך יובן עפמ"ש המדרש בפסוק ואלה שמות האנשים. יש עשמותיהן כעורים ומעשיהם כעורים אלו המרגלים עיי"ש צ"ב ביאור הכעורות של שמוהן אולם ביהושע אלו רואים ששמו הנאה מורה על מעשיו הנאים דשם "הושע" מורה על עניות שאין צו כח להושיע את עלמו. רק לועק תמיד להשי"ת הושע. וזה "וכרי חמא משה ענותנותי' של יהושע". היינו משמו הושע קרא לו משה יהושע. היינו שהתפלל עליו. כמו שאתה לועק. כן יושיעך ה' מעלת המרגלים. כמו שפי' רש"י ז"ל. ומחמת שבמדת עוה נשתבח ג"כ מכה רבינו ע"ה. שא' והאיש משה וגו' נראה מידה זו ביהושע נ"כ. ע"כ התפלל עליו יותר מעל כלב:

גמרא סנהדרין בב ע"א כל המגדש אשתו ראשונה אפילו מוצח